

45
91

საპარტიზო

მელო

5 ISSN 0887-2012
1991

გილოცავთ!

რესპუბლიკის პარლამენტმა ცნო ზვიად გამსახურდიას — საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის უფლებამოსილებანი

ტელევიზიის ეკრანებთან გარინდულ საქართველოს ტანში ძრუანტელმა დაუარა, როცა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტმა ზვიად გამსახურდიამ გიგლიზა ხელის დადებით წარმოთქვა საქართველოს მიერ არჩეული თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის გზის ერთგულების ფიცზე. ეს იყო ფიცი თავისუფლებისა, ჰუმანიზმის, სიკეთისა და სამართლიანობის, ზოგადსაქმურადი ღირებულებების, ადამიანის უფლებების დაცვის ერთგულებისა.

მაშ ასე, პრეზიდენტი არჩეულია, ფიცი დადგულია.

წინ დიდი ასპარეზია, სიტყვის საქმედ ძველის უძნელესი ფაქი.

და დღეს რომ ვაპითსა კოეტს ჩვენთვის:

ვის უფრო გვიყვარს, კიანო, ვაშლით? ჩვენ ვუპასუხებდით: ვინც უფრო მეტს და თავდადებით შრომობს.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება

საქართველოს რესპუბლიკის
პრეზიდენტის ბატონ
ზვიად გამსახურდიას
უფლებამოსილების ცნობის
შეახება

საქართველოს რესპუბლიკის ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წარდგინების საფუძველზე საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:
ცნობილ იქნეს საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას უფლებამოსილება.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე
ბააკი ანათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 7 ივნისი.

ბიჭვანჭო ქადაგი

1976

თამაზის დაკვირვებები თვალს არ გამოეპარებოდა ის ცვლილება. რაც თქვენმა უპირველესმა ქურნალმა ამ ცოტა ხანში გაიცვალა. ეს ცვლილებები ვაკილებით მეტი იქნებოდა, მაშინ რომ მძიმე დრო არა. არ არის ქალღმერთი (ხედავთ, რა უხარბლესი ქალღმერთი იბეჭდება ქურნალი, ყდა?). ასეთი უკუნი ქალღმერთი უკუნი იტანს საღებავს, ფერს, ითანავენდა და ზოგჯერ წყნითაც კი გამოიხსნის იმის მიუხედავად, რომ გამოცემების, სტამბის მუშავეები ძალ-ღონეს არ იშურებენ. რათა მათმა პროექტებმა მინიმს არ დაუმძიმოს გული სხვა საფიქრალ-საზოგადოებრივ, დევიციტ-გაქირვებით ისედაც შექირვებული მკითხველი. მაგრამ რა ვქნათ, თავს ზეით ძალა არ არის! ანა წარმოიდგინეთ, რამდენად უფრო მიზნოვნად იქნებოდა პრაილა, სქელ, ცატიის ქალღმერთზე დაბეჭდილი ჩვენი მშვენიერი ნინელი ქანკელიძის, გენაბეთ მეორე ნომერში "ბატონ ოთარ მეღვინეთუხუცესის ფოტო. რა კარგი იქნებოდა თეთრ ქალღმერთზე ფერებით დაბეჭდილი მოდელი და სხვა მრავალი მასალა, რადგან „თვალი სევამს და თვალი სქამს“. მაგრამ თვალზე ბრძენი ხომ გულია?! ჩვენი თხოვნა თვალი გულისა მიაპყროთ ჩვენს მოკრძალებულ ნამუშევარს. იგონით თქვენდამი რა სიყვარულითაა შერჩეული თითოეული მასალა, ყოველი სტრიქონი. ხოლო როცა „გულის თვალით“ წაიკითხავთ, არ დაიზაროთ, ბავშვები დაიძინეთ. თავს მოუარეთ და სიმშვილე რომ ჩამოწვება ირგვლივ, როცა თქვენ მხოლოდ თავს კეთუნი, დაქვითი და მოგვწერეთ თქვენი სურვილები, შენიშვნები, თემატიკა რომელიც გასურთ ნახოთ ჩვენს ქურნალში, მოგვწერეთ ვისთან შეხვედრა და საუბარი გწადით, უკუბე, ცხელ გულზე ნუ იტყვით, რომელიმე წერილობზე: ეს რად გვიჩნდება, რა ქართული ქალის საქმეა. ნუ იტყვით, იმიტომ, რომ ქართველი ქალიც ისეთივე ქალია, როგორც ფრანგი, ან ამერიკელი. მასაც აუხუხებს ზოგი ისეთი საკითხი, ინტიმის სფეროს რომ განეუფუნება და სხვასთან ხმაბაღლა ლაპარაკს ან შეკითხვას ვერ ბედავს. თუკი ქურნალი ამ საქმეში მჩრგველად გამოადგება, ამას რა სჯობს! მერე და ჩვენი მკითხველი ხომ 15 წლიდან ღრმად მოხუცებულბამდე ასაკისაა. ის, რაც თქვენთვის არ აღუვა, ან უკე გვიან, დეე, სხვა მკითხველმა წაიკითხოს და შეაფასოს. არც ისე დიდი წნის წინათ, ბევრ ასეთ „თამაშ“ საკითხზე წერა მიღებული არ იყო. ოფიციალური პრაბაგანდის მიხედვით ჩვენში არც დაწამალი სოციალური საფუძვლები არსებობდა და მამასადღე, დანაშაულიც მხოლოდ ცალკეულ პირთა პათოლოგია გახლდათ. ვითომ არ იყო არც პროსტიტუცია, არც ნარკომანია. „ჩვენ, სამკოელებს ან გვეკრძალება სქესი“ — მრავალ ასეთ ბრეყულ განცხადებას ტაძის კვრით გზავდებოდით. მაღლობა ღმერთს, გამოვიხედეთ თვალში, მაგრამ, თქვენს მტერს, ჩვენ რომ დაინახეთ! ახლა კიდევ რომ ვმალეთ. სატყვიარი თავს აღარ დაბალებს. დანახეაც ხომ საქმეა. დროული რჩევაც და გაზიარებული პირიც ხომ ნახებრად უმუხუბუქებული ტყარიია.

ჩვენ განზრახული გვაქვს უარი თქვათ იმ დაშპარულ ტონზე, იმ დევიციტ-საზოგადოებრივ ანაღლებულ განწყობაზე, რაც ჩვენწინაირი ქურნალებისათვის თითქმის აუცილებელი ატრიბუტი იყო. იხატებოდა არარსებული ქვეყანა, სადაც ყველა კარგად და სამართად ცხოვრობდა. ხოლო თუკი რაიმე პრობლემა და გასაქმარი იყო — მხოლოდ კაპიტალისტურ ქვეყნებში.

ქმარა. გერცხვინია. გულწრფელი მონახებით უნდა განვიწინდოთ და დავებრუნდეთ სინამდვილეს, რომელშიც ცინეც არსებობს. პატიმარი ქალებიც გვეყვანან. ნარკომანებიც. ოჯახშიც ბევრი პრობლემა და ოჯახს ვარცა, სულსაც უნდა მივხედო და სხეულსაც. ბავშვებსა და საზოგადოებასაც. როგორ მოვახერხოთ. რომ შევლებოთ ლინსეულად აღზარდოთ. ოჯახსაც მივხედოთ და თავისუფლებისათვის მებრძოლ სათაყვანო სამშობლოსაც გამოვადგეთ? ეურნაოს სურს იყოს თქვენი უპირველესი. სანდო და ერთგული მჩრგველი მამინ, როცა გიღონთ და ღმერთმა დაგვიფაროს. მამინაც როცა გვიკრთ.

ჩვენს ქურნალში თქვენი ყურადღებას უსთოვლდ მიიპყრობს რურბოცა „ახალგაზრდა ქალის ენციკლოპედია“. აქ წაიკითხავთ თითქმის ყველაფერს, რისი გავგებაც სწავლია ქალს, რომელიც ეს-ესაა ვაფხოვდა ან შერლს ელოდება, ან ჩვილი ჰყავს და ექიმთან ყოველთვის ვერ მიდის. გამოცდილი სპეცილისტები აგისწინან და გარჩევენ. რადომ მოხდა, რომ დიდი სიყვარულის მიუხედავად მეუღლეთა ურთიერთობა ვერ აუწყო, როგორ შევიზარჩუნოთ სიყვარული და ოჯახის სიმტკიცე. გამასუბებენ ისეთ „საჩოთირო“ კითხვებს, რომელთა დასმა ძალიან ახლოდგოთ ადამიანისთვისაც ვერ გაგებდგეთ. რა საქმელი მოვაშაბოთ პროდუქტთა ასეთი სიძირისას, რომ საამოც იყოს და იაფიც. რა და როგორ შევიკეროთ, როგორ მოვიკეთო. როცა ბავშვი „უმიზნოზოდ“ ქირვეულბო და ასე და ამოიგად. ვანა ცოტაა საკითხი და საქმე. ქალს რომ აინტერესებ? მაგრამ ყოველივე ეს რომ განხორციელდეს. ვიფრფრასო ქალებო, ჩვენ თქვენი საპასუხო სიყვარული და ერთგულება გვეკრძაება. რაში განიზიანება იგი? გამოიწერეთ ან ყოველ თვე შეიძინეთ განახლებული „საქართველოს ქალი“. ჩვენ ვეცადეთ იგი ისე არ გავგვიყვირობს, რომ თქვენს დამაბულ ბიუჯეტს ტერიტორი დასწოლოდა და აბა ნახეთ, იგი მართლაც ყველა სხვა ქურნალზე და ზოგ ვაზეტუც ბევრად იაფია.

რა ვქნათ, გვაქვს თქვენი გულის იმედი. მღვდელი ხომ ქოლოფშიც იცნობა! დაე, ერთხანს ნუ იქნება იგი ლაბლანა და გალაქული, სამაგიეროდ გულისყურით წაიკითხეთ, იქნებ დაგავწყდეთ კიდევ. რა ფერისა და სისქის ქალღმერთა დაბეჭდილი.

აი, გავგონე შეკითხვა: ზოგი ქურნალი როგორღა გამოიღოს კარგი ხარისხის ქალღმერთი, კარგი ფერბრები. ის ქურნალიც, ჩემო კარგებო, თავისუფლად გამოცემებშია. ესე იგი, უზარალო ერთი რომ გეყვანო, ისინი მთელ შემოსავალს საკუთარი შეჩედრულებით ანაწილებენ და საშუალობა აქვთ კერძო ფასებით ნებისმიერ ადგილზე იყიდონ ქალღმერთი. ხოლო ტექსტიკომპიუტერზე აწყობს და დაეკაბადონან. ბოლო შესაძლებლობას სახელმწიფო ქურნალ-გაზეთები ვერცხვრობით მოკლებულნი ვართ. იმედი გვაქვს, რომ მალე „გამოქვეყნდის ხანის“ პოლიტიკოსული ტექნიკა მუხუშეში დაიდებს ბინას და ჩვენც გვეკრძაება კომპიუტერი და კარგი ქალღმერთი. აი მამინ „უხელო და ხმლიანი“ ეს აღარ შეგვიტყობით ერთმანეთს, არამედ ერთნაირი იარაღით აღუჭურვილები. მანკავეც უფრადობა და ხმლიად თქვენი ძველისძველი სიყვარული და ერთგულება უნდა გამოავლდეს.

ღმერთი იყოს ჩვენი და თქვენი შემწე ყოველ კეთილ საქმეველ საქმეში!

ნარგინა მგელაძე,

„საქართველოს ქალის“ რედაქტორი.

საქართველოს
მემორიული
ბიბლიოთეკა

**ინტერვიუ
პარლამენტარ
ხალთან**

ხელოვანს ხალსი უნდა ავასებდეს

— ქალბატონ მია თომაძის სახე-
ლისა და გვარის გაგონება ჩვენს
ყურს საამოდ ელამუნება, რადგან
თვალწინ მაშინვე დგვიდგება სო-
პერო თეატრის სცენაზე თქვენს მი-
ერ განსაზღვრებული ლირიკულ-რო-
მანტიკული გმირები.

ახლა სხვა როლი გხედავთ. სა-
ქართველოს უზენაესი საბჭოს წევ-
რი, საზოგადოებრივი პოლიტიკური
მოღვაწე. რითი ხსნით ესოდენ
მკვეთრ ფერიცვალებას?

— ჩემი დრმა რწმენით, ყოველი
ქემშარტი მამულაშვილი უნდა იდ-
გეს იქ, სადაც მის ერს, მის ქვეყა-
ნას ყველაზე მეტად ესაჭიროება მი-
სი ყოფნა. ხელოვანი ამ შემთხვე-
ვაში ხელაუც არ უნდა იყოს გამო-
ნაკლისი.

— ჩვენი მკითხველისათვის სა-
ინტერესო იქნება იცოდეს, თუ რა
მოვლელობა გაქირაით თქვენ, რო-
გორც საქართველოს უზენაესი საბ-
ჭოს წევრი?

— როგორც სამგორის რაიონის
დეპუტატი, კვირაში სამი დღე ჩემს
ამომრჩეველებთან ვარ. ვერ ვიტყვი,
ძალიან ვესმარები-მეთქი, მაგრამ
პატარა ნაბიჯები უკვე გადადგმუ-
ლია. რაც მთავარია, თვითონ ამომ-
რჩეველებისაგან ვგრძნობ ნდობასა
და სიყვარულს. არა და, რამდენი
გაწამებული, გაწყარებული აღმაი-
ნია! მაგრამ მათ მაინც შერჩათ იმ-
დენი სიბოძო, რომ იგი შენც გაგი-
ნაწყოლონ.

ამას გარდა გახალგაზრთ კულტუ-
რას, განათლებისა და მეცნიერების
მუდმივი კომისიის წევრი და ამ კო-
მისიასთან არსებული მუხისაჲს ქვე-

კომისიის თავმჯდომარე. ჩვენი კო-
მისია ბევრი დაბრკოლების მიუხე-
დავად ხმალომდებული იბრძვის
იზისათვის, რომ ეროვნულ სცენაზე
ერთხელ და სამუდამოდ დამკვიდრ-
დეს ქართული რეპერტუარი, რომ
ჩვენი უმაწვილი პატარაობიდანვე
ქართულ მუხისკაზე აღიზარდოს, რომ
გავუფრთხილდეთ ჩვენს მეგვიდრ-
ეობას, ერისათვის ძვირფას სახე-
ლებს.

— ქართველ საზოგადოებას მო-
ენატრა თქვენი ხილვა სცენაზე. რას
გეპირდებით უახლოეს მომავალ-
ში?

— ისევ განვაახლებ საკველმოქ-
მელო მუშაობას შერთაჲს კოსტაჲს
ფონდისათვის. ჩემს მეგობრებთან,
საქართველოს ეროვნულ ახალგაზრ-
დულ ორკესტრთან ერთად ჩავატარ-
ებ საკველმოქმედო კონცერტების
სერიას საქართველოს მასშტაბით.

— დასამალი არ არის, რომ დღეს
საქართველოში რთული პოლიტიკ-
ური ვითარებაა. როგორ გეესტე-
ბათ სტაბილურობის მიღწევის შე-
საძლებლობა?

— მხოლოდ საპარლამენტო გზით.
თანაც, თუ შეწყდება ციხე-სიმაგ-
რის შეიდანად გატყვევებ მცდელო-
ბას. სამწუხაროდ, ასეთი მაგალითი
უკვე საქართველოს ისტორიაში საწთ-
ლით სამეზბი რაოდი გვაქვს.

— ქალბატონო მია, პირველი
თქვენი იყავით უარი რომ თქვით წი-
ნა ხელისუფლების მიერ ნაბოძებ
ყველა წოდებასა და კილოზე. ხომ
არაფერი შეცვლილა მას შემდეგ?

— დაბ, მე უარი ვთქვი წინა

ხელისუფლების მიერ ნაბოძებ
კილოებზე და სრულიად შეგ-
ნებულად; ხელოვანს ხალსი უნდა
აფასებდეს თავისი ნიჭითა და შე-
მოქმედებით და არა წოდებით. რამ-
დენი სახალხო არტისტია დღეს სა-
ქართველოში, რომელსაც ხალსი
ქუჩაში კი არა, სცენაზე გამოს-
ვლისას და მისი გვარის ხმაშალა
გამოცხადების შემდეგაც ვერ
სცნობს. არადა, რა პრეტენზიულად
და სასცილოდ ედრს ამგვარ შე-
თხვევას ხმაშალაო წოდება „სა-
ხალსო“.

— დადგმილია თუ არა საზო-
ვარგარეთ თქვენი შემოქმედებითი
ვასელო? ესაბნეთის კონკურსის შემ-
დეგ ხომ არ მიგიითით რომელიმე
კონკურსში მონაწილეობა ან უახ-
ლოეს მომავალში ხომ არ აპირებთ?

— 1989-90 წლებში სახლგარე-
რეთ საგანტროლოდ გამგზავრებაზე
უარი განვაცხადე. ჭერ ერთი, მ აპ-
რილის შემდეგ სიმღერა კი არა,
ხავლიც არ შემეძლო, ხოლო შემ-
დეგ უკვე უარი ვთქვი ე. წ. საბ-
კონცერტთან თანაშრომლობაზე.
მოგესხებოთ, მუსიკოს-შემსრულე-
ბელთა მთელი შემოვალის მონ-
კოვში რჩებოდა. მე მაგალითად,
სახლგარეგარეთ თითო გამოსვლაში
კილებდ 8,000 დოლარს. აქედან
7,800 დოლარი უნდა ჩამოებდნა და
ჩემი ხელით ჩამებრუნა მოსკოვ-
ში, სასოციალისტო. როგორ მოგ-
წონთ ამგვარი ვაზალო? დღეს შე-
საძლებელია გახდა პირდაპირი კონ-
ტაქტები უცხოეთთან და მეც და-
ვანხმდი რამდენიმე მიწვევას. ჩემს
კონცერტრეპისიტრთან ნატალია კან-

ტურიზმთან ერთად უკვე ვაღ-
გენით მომავალი კონცერტების პროგ-
რაზას.

— რამდენადღაც ვიცი, თქვენი
კლასის მომღერლებიც კი სისტემა-
ტურად მეცადინეობენ ვოკალში.
გრძელდება ეს მეცადინეობა თუ
პოლიტიკურმა მოღვაწეობამ მეორე
პლანზე გადასწია იგი?

— ძალიან კარგი, რომ ეს კი-
თხვა დამისვით! მე პროფესიონალი
ვარ, ამიტომ ვერავითარი პოლიტი-
კური თუ სხვა რაიმე მოღვაწეობა
ზემ წერძნის ხელს, რომ დღემო
თითო საათი ვოკალს დავთმობ. ეს
ხისხლში მათვე ვაძეგრობ. ვმეცა-
დინებო ჩემს პედაგოგთან პროფე-
სორ გულნარა ქართველიშვილთან.

— თქვენ მუსიკალურ ოჯახში და-
ბადდეთ, ალბათ, ამან გავლენა იქო-
ნია თქვენს მიერ პროფესიის არჩე-
ვაზე, საერთოდაც მთელს ცხოვრე-
ბაზე.

— რასაკვირველია. დედა — ნა-
თელა სვანიძე — კომპოზიტორია,
მამა — პეტრე თომამდე მომღერალი,
ჩემი ძმა — სანდრო თომამდე მღე-
რის, მაგრამ ჩემს აღზრდაში ყვე-
ლაზე დიდი წვლილი ცნობილ ქარ-
თველ ექიმზე, პროფესორებს დამი-
ანე და აგრეთვე სვანიძეთს მიუ-
ძღვით — ჩემს ბაბუასა და ბებიას.
ბაბუას — განსაკუთრებით: ის იყო
და არის ჩემთვის სინდისისა და ვაჟ-
კაცობის განსაზივრება.

— ქართული ოპერა. რა ასოცია-
ციებს აღძრავს იგი თქვენში?

— ძალიან მწარბს, იმიტომ, რომ
ეროვნულ საოპერო თეატრში ქარ-
თული ეროვნული რეპერტუარი არ
არსებობს.

— რამდენადღაც ვიცი, თქვენ ე-
თნიკური გეზრდებით, როგორ გეხა-
ნებთ მისი მომავალი?

— ჩვენი შვილების მომავალი
მათსავე ხელშია. მით უმეტეს, რომ
თვითონ გამოსცადეს ცხრა პარლი-
სანონილება. სამაგვიროდ 1991 წლის
მე პარლის ბენდიერებას მოეწინენ —
საქართველოს სახელმწიფოებრიო-
ბის აღდგენის გამომცადებს. უმ-
რავლესობა საღელ უფურცელს ცხოვ-
რებას. ბრძოლის უნარიც ჩვენზე მე-
ტე აქვთ, რაც არაერთხელ დაგვიძი-
ტყობს.

— ხოლო სულ ახლახანს კი ახდა ის,
რისთვისაც ასეთი შემართებით იბრ-
ძოდნენ. საქართველოს რესპუბლიკის
პირველ პრეზიდენტად ხალხმა ზვი-
ად გამსახურდია აირჩია.

— ეს იმის გარანტად მიგვაჩნია,
რომ ჩვენმა თაობამ თავისუფალ
საქართველოში უნდა იცხოვროს.

— ეს არის ჩვენი მოღვაწეობის
მთავარი მიზანი.

ჩვენთან არს ლებრითი

საქართველოში
შეიქმნა

„ილხან თავი შენი“

შარილი მისამე

ბავშვების აღზრდა იწვევა ბავშვის
დაზღვევამდე. საკუთარი თავის აღზრ-
დით. ქრისტიანობის თეოლოგურად
წინაშეს თეოლოგებისა და საკუთარ
არც კიდევების მტყას. გამოჩენილი
„შეიქან თავი შენი“ ქრისტიანის-
თვის აქტიური შემოქმედებითი ფორ-
მით არის ცნობილი — „ილხან თავი
შენი“. ხსნა გულისხმობს საკუთარი
თავის შეგენებას, ცოდვებისაგან
განწმენდას და სხვისთვის ზრუნვას.
რამდენ ცოდვებს ქმდენ, იმ ცოდ-
ვის წინააღმდეგ გეძლევა ძალა და
იმდენად შეგაძლია სხვა ადამიანს შე-
ენიო, მოთუბეტეს, საკუთარ შვილს.

არის გამოცდილება ცხოვრებითუ-
ლი და გამოცდილება სულიერი. სა-
წყნობრივი. სულიერბიხედული გა-
მოდლეება სუბიექტურია არა მარ-
ტო პირადულობის გამო, არამედ თეო-
ამა სოფლის ცხოვრების წარმადუ-
ლობისა და ცვალებადობის გამო. სუ-
ლიერი გამოცდილება ასევე პირადუ-
ლია, მაგრამ ეფუარება რა მარადილ
ღირებულებებს, მუდამ აქტუალურია.

სულიერი დამოკიდებულება შვილი-
სისა და შეილისაში იმპრო მდგო-
რარობს, რომ შვილს უფურცელს
მარტოც დევის ქმნილობას, დევის
ბატა და მსგავსებს; უნდა ახსვდეს,
რომ ბავშვა დამოკიდებულება, თავი-
სუფალი ნების პირადება და შვი-
ლს ეკალება ზელი უფურცელს მის
აღზრდას. ასეთი დამოკიდებულება
შვილისაში ითხოვს ვარკველ გა-
სუტებას, რაც უფლებს არ შეუძლია
და ვფიქრობ, ნაწილობრივ ეს განა-
პრობება რომელიმე ახლობლის ოჯახ-
ში ბავშვის მიზარებას აღზარდუ-
ლად ამ აღზარდელის სახლში მწიფე-
ვას. ამის საშუალება უზრავლეობას
არ გააჩნია და უპაჩინა ვიცოდეთ,
რა უწყობს ზელს შვილის სწორ
აღზრდას.

ბავშვი არა მარტო ხაზრდოს დე-
ბულობის დედისაგან, არამედ დედ-
საგლის დამახიბითებელი რიტმების
გავლენის ქვეშ იმყოფება. ამიტომ
ფეხმძიმობის დროს დედა განა-
სუთრბული ურადლება უნდა და-
უთმოს საკუთარ სულიერ ცხოვრ-
ებას. ჩვეულებრივი საზოგადო წე-
ხით თუ ვერ იბარბულეს, ლიცავს

მაინც არ უნდა მოკლდეს. ფეხზე
დგომა თუ უკირს. დამადრბა მანც
წაიკითხოს ლიცავა. შაბთო-კირას
დაფხვროს წრავა-ლიცავს, მოისმინოს
სავალობები. მიიღოს მონაწილეო-
ბა საყვლელი საიდუმლოებებში. ყო-
ველდამ გარკვეული დრო დედათვის
სახარებისა და ფსალმუნის სიხვას.

დედად დაზღვევისა ბავშვს უნდა
შეუბქნათ განსაღ პირობები: ზო-
მიერება, მუდურება, ვარდობისა
მეტ ხაზობს. აღუღვებდ კიღოს,
მოვეყურარ როგორც ზრდასრულ ადა-
მანს ენობრივ ბარტრის გათვალის-
წინებით და არა როგორც გასართობ
სამაშაშო. შთავარა ნაშაულებსა ბავ-
შვის შეუცდელი განსუტობებისა —
საუბარბა, მაგრამ დედა მნიშვნე-
ლობა აქვს მარტ ვედასებრებით და
როგორ ვესაუბრებოდ. სასურველია
ბავშვის მესხებრებაში აღიბეჭდოს
წმიდა და ხიზნული სიტყვა იმ ღვთა-
ებების რიტმების ზეგავლენით, რომ-
ლებში მოცემულია საღმრთო წე-
რადილობა.

ახალშობილის დედა პირველი ორი
წლის მანძილზე იმდენად ვადატირ-
ულია ყოფითი ცხოვრებით, არ სცა-
ლია ათვისთვის. ამიტომ მან უნდა
გამოიყენოს ბავშვთან მშვიდი ურთი-
ერთობის წუთები და იმ დროს წაო-
კითხოს მანამაღ. ბავშვის ვასაკო-
ნად ფსალმუნს, საბარბეს, ამ ლიც-
ვები. დედისათვის დევის მადლით ეს
იქნება წუთები სულიერი დახვეწე-
ბისა, სიმშვიდისა. ბავშვისთვის დედის
შინაგან მდგომარეობას დიდი მნი-
შვლობა აქვს. წმიდა წარლის სიტე-
ვებისა დამაჩინა ვეითი იფეს და არა
მხოლოდ სენით.

ბავშვის მონათვლა მერვე დღედან
შეუძლება, მაგრამ როგორც წესი,
მონათვლა მეორხმდე დღის შემდეგ
სდება. გამოჩენის შემთხვევაში, თუ
ბავშვის სიცოცხლე საფრთხეშია, მონ-
ათვლა მერვე დღემდე შეიძლება.
უკიდურეს შემთხვევაში არსებობს
წესი ორის კაცის მიერ მონათვლისა.

მამა გომრბი (გამრეკელი),
თბილისის სასულიერო სემინარი-
ისა და კადემიის რექტორი-პრო-
ტორისკვიტერი.

ბოსნიის ომის მანკებზე

კოსმოსური თანამგზავრის პარამოლური ანტენა თბილისში საზღვო ვითარებაში გაიხსნა, ბატონ ფელიქსა და მისი თანამოაზრეებს გამარჯვება მიუღიეს ბატონებმა ზოად გამარჯვებამ, ნემო ბურჯუნიძემ, თვითი სიყმატე, გიორგი ხომტარიამ. შემდეგ კი გაიმართა პრესკონფერენცია კავშირგაბმულობის მინისტრთან.

ბატონი ფელიქს ტევეზა ვურნალობებს ესაუბრა კოსმოსური თანამგზავრის სტრუქტურულ და ორგანიზაციულ საკითხებზე. მის პერსპექტივაზე. მან აღნიშნა, რომ ეს ეტაპი საერთო პროექტის ერთი ნაწილია, რომელიც სრულად და შეუფერხებლად განხორციელდება. ტექნიკური საშუალებები ომისთვის მანძილზე გრძელდება. პარამოლური ანტენა, რომელიც ვერსიის საერთაშორისო კომპანიისგან არის შესყიდული, ამერიკელმა და ქართველმა საცილობატებმა დააინტეგრეს. თანამგზავრს აქვს ექვსი არხი და აივ ახტრისი საშუალებით დაავსაშირებს მხოლოდ კომუნიკაციის ქსელთან. მიმავალი გათვალისწინებულია არხების რაოდენობის ზრდა. დაახლოებით ექვსი თვის შემდეგ იქონიანამი დაიდება მთავრად ანტენა, ხოლო უფრო მოგვიანებით შესაძლებელია, რომელთა საშუალებით არხების რიცხვი ახულებს მიღწევას და თუ დღეს მანო სიმირის გამო საერთაშორისო სატელეფონო ხაზით გარეჯებით მხოლოდ რესპუბლიკის ხელმძღვანელობა და საინფორმაციო საშუალებების სარედაქციო, შემდეგ ეს ხელმძღვანელობა იქნება ფართო მისახლეობისთვისაც. აგრეთვე სერვისის, შემდეგ თქვენთვის სასურველი ტელეფონის ნომერს და შეუფერხებლად ისუბრებთ რამდენ ხანსაც გნებავთ. მხოლოდ ერთი წელი ასეთი საუბრისა რვა ამერიკული დოლარი ღირს. თანამგზავრიდან შემოსული თანხა საქართველოსა და ამერიკულ კორპორაციას ეთვალისწინება ავანტიჯის შორის განაწილდება. იღის ავტორები და ამერიკული კოლეგები იმდენს გამოთქამენ, რომ პროექტის თავისუფლება გამო, თანამგზავრი კონკრეტული საკითხების კავშირგაბმულობის მხარეს საერთაშორისო საშუალებებს, გარე ქსელიდან შემოსული ვალუტა საშუალებას მოვლევს მინავანი ქსელის კეთილმინერაბზე კონტრაქტი.

ითივეზე ბევრი შეცნინარი თუ საზოგადო მოღვაწე დაივიწყა და გამოსავალი გზების ძიება დააწყებინა. პრობლემა არ იყო ილი და მარტივად გადასწავლია. კავშირში შემავალი რესპუბლიკების ვადაცა შეუღლა სტრუქტურებმა და ერთობლივად დამოკიდებულმა ეკონომიკამ რა შეგომავლობაშიც ჩაეყო თითოეული მათგანი, ვეღას კარგად მოეხსენება. გასაკვირი და გასახსივებელი თითქმის არაფერი დავერხა, ბიზნესისთვის კი სპირით იყო ვალუტა. და, აი, ფიზიკოსთა ერთ ჯგუფში, კერძო საუბრის დროს, დაიბადა იდეა საერთაშორისო კომპიუტერი თანამგზავრის შექმნისა. იგი არა მარტო სოლიდური ეკონომიკურ მოგებას ქვირდებოდა საქართველოს, არამედ ინფორმაციულ იზოლაციაში არსებულ ქვეყანას ციცილობებულ საერთაშორისად დაეკავშირებდა. იღის ავტორი სიხუმრის უნივერსიტეტის რექტორი ბატონი ფელიქს ტევეზა ვა გახლავთ. იდეა თანდათან რეალური შეიქნა და მისი განხორციელებისთვის ბრძოლა დაიწყო.

კოსმოსური თანამგზავრის პროექტი წინაღობებებს აწყდებოდა არა მხოლოდ საკავშირეო კავშირგაბმულობის სამინისტროში, არამედ რესპუბლიკურშიც, რაც უფრო არაუღლებდა სიტუაციას. მაგრამ ეროვნული მოძრაობის ლიდერთა შემწეობით და დახმარებით დაიბადა ვეღა ფორმალური მხარე. 28 ოქტომბრის არჩევნებმა კი საბოლოოდ, როგორც იტყვიან, შეწავა შეუქმი მიხცა იღის მხელელობას. ბატონი ფელიქს ტევეზა ვა საქართველოს კავშირგაბმულობის მინისტრად დაინიშნა.

და აი დღეს, საერთაშორისო კოსმოსური თანამგზავრი საქართველოს კუთვნილობა. იდეა, რომელსაც ბოლო წუთამდე მოეჭიოთ თვალთ უუერებდნენ ურწმუნო, რეალიზაციად იქცა. მაგრამ იმისა ტაბტის შემკვიდრე, წვენი თანამგზავრე გიორგი ბატონიშვილი პირდაპირი სატელეფონო ხაზით ესპანეთიდან ესაუბრა ბატონ ზვიად გამსახურდიას და გარე სამყაროსთან საქართველოს დამოუკიდებელი კავშირი მიულოცა. ეს იყო გადამწყვეტი ექსპერიმენტი, რომელმაც წარმატებით ჩაიარა.

ჩვენ ვერნალის მეთხველები ნაკლებინფორმირებული არიან საქართველოს კომპიუტერი თანამგზავრთან დაკავშირებული წინა ორთაბმობის შესახებ. ამიტომ მცირე შესავალს შემოვიტავებთ.

დამოუკიდებელი ცხოვრების სურვილმა

ჩვენს პარტიულ ბედინებაზე

ინფორმაცია ახმსაფანე ჩიხვიანი მხედველთათვის

„ყველაზე მეტად ამ პირველი კითხვის დღსა მისიძინა — როგორა ხართ?“ მეფიქრებს, რომ თქვენც და ჩემიანებიც მკვიდრად სახურავად შემოვიღებოდათ, საუკეთესო მომენტებში, ახა, როგორ უნდა ვიყოთ, შენ თითონ რა საფიქრობო. მართლაც ძნელი გამოცდას წინაშე დაგყავით, მაგრამ ღმერთმა იცის, ცუდის გულით და ცუდის ზრახვებით არავფიქრებო.

ეს სიტყვები თავის დროზე საქართველოს მფრინველს და პუბლიცისტს ალექსანდრე კვიციანი ეკუთვნის. ზღვისწყარო სამშობლოზე უსახლდებო შეყვარებულ ადამიანს სამუდამო მშობლია საქართველოს და უცხო მიწაზე სპირა ვანსას ეწეებო. მაშინდელ ხელისუფალთა მკვლელობით მალე მისი სახელი დაეკრებოდას მიეცა. ფაქტად დარდას და ცრემლში გავლარავდა მწერლის მეუღლე. ათასი ჯიარის შიშინ ქალბატონი ქეთევანი. აღსარებმათი გულწრფელი და ლოცვასათი წმინდა მისთვის ქმრის მიერ ემორაკილიან გამოგზავნილი ბარათები ზურგთან იცის თითოეული სტრიქონი, მაგამა მინც ხშირად გადავლებო თვალს.

მისი მოგონებები, ვფიქრობო, საინტერესოა ისევე მკითხველსათვის. — ალომა დაიბადა 1903 წელს, რიზრეთის რაიონის სოფელ ასკანიაში. შრომისმოყვარე, დღისწინა რიგში, სადაც სამი ვიფო და ერთი ქალიშვილი იზრდებოდა. მშობლები პოეზიის დიდი მიტრფიანები იყვნენ და შვილებიც პატარაობიდანვე ეზიარნენ ქართული სიტყვის მაღალ, წარუდგენლ სტესს.

ალომაში ვახუშტის უფროსი ძმის ხელისშეწყობით მიიღო. 1926 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოსოფიის ფაკულტეტი და სწავლა ასპირანტურაში განაგრძო.

მე იგი თბილისში გავიქანი. უნივერსიტეტის სამედიცინო ფაკულტეტზე მსწავლობდი. ის კი დასავლეთ ევროპის ლიტერატურის ისტორიის კურსს კითხულობდა.

ინხანდ თბილისში ეცხოვრობდით, ალომა ხშირად მიდიდა ჩვენთან სტუდიაში. ერთი სიტუაცია არ დასცდინი, თუ მოეწონდი. 1930 წელს გერმანიაში გაგზავნეს, სადაც ფილოსოფიას და ფსიქოლოგიას ეუფლებოდა. იქიდან რომ დაბრუნდა, რიგ წლის შემდეგ შევედრლით კლდეზე იტალიაში წლის ვიყავი, ალომა კი — იტალიაში. თინეთის მოეწონებ, პატარა იოანეს ეცხოვრობდით. იქ შეგვეცინა რიგ ვიფო — გაა და რეზო. ხელმოკლედ ეცხოვრობდით. მაგრამ ხელახლოდ ებედინებოდა ვიყავი, ახალგაზრდული იმედებითა და რწმენით სავსე.

ალომა მრავალმხრივ განათლებული ადამიანი იყო. ძალიან ბევრს მუშაობდა. სრულყოფილად ფლობდა რუსულ, გერმანულ, ფრანგულ და ინგლისურ ენებს. შემეუბნისდავარად მეც ეკმაზნებოდი. უნდოდა სულ მის გვერდით ვყოფილიყავი, მივლინებებშიც წავსულიდი, მაგრამ ოქტომბრის შევიცდი, სამსახური ამის საშუალებას არ მძალედა. უსიტყველ გვესმინდა ერთმანეთს. ჩვენი ურთიერთობა სიყვარულს ეფუძნებოდა. სწორედ ამ გრძნობამ გადამადინა ბედის ბევირ უტყულობაში. ვინ მოსთვალს, რამდენი ტანჯვა და ვაი-ვაი ებედინებოდა, მაგრამ ახალგაზრდობა რომ დაბრუნდებოდას, მინც ალომას გვერდით ვისრუებდი ყოფნას...

— თქვენი ოქაბი როგორ გადარჩა 80-იან წლებში?

— ამის თე ვაძარჩენა ქვეია. ფიზიკურად არ მოუცსპივართ, თორემ სულიერად და მორალურად გათოლებო და განადგურებულში ვიყავით. ქვეყანაში შიში მეფიდა. ადამიანი საქუთარ ჩრდილად კი უფრთხობდა. ალომა მოკრძალებულ ბუნების იყო. მოაჯრობის მიერ შემოთავაზებულ თანამდებობებზე უარს ამბობდა. ზოგჯერ ურთი არ გასტილიდა და მუშაობას იწყებდა. მაგრამ მალე ანებებდა თავს. მწერალთა კავშირშიც იწივლიდა. ერთხელ ბესო ელენებმა უსიკვედრთა კლდეც: რა კაცია ხარ შენ, არც ერთ დაგეფუძებაში არ შეღიხარო.

— ქალბატონო ქეთევანი, იმ წლებში მწერალს დამკვიდრებულ თარგებუნდა „გამოეტარა“ თავიანი ნაწარმოებები. ამდენად ხანძრეტყესო, როგორ მუშაობდა თქვენი მეუღლემ?

— ძალიან უჭირდა რომანებზე მუშაობა. შეიძლება ითქვას, ტანჯვებოდა, ვერ წერდა იმას, რასაც ფიქრობდა, ხელო რასაც წერდა. მინაგებოდა

მასვე ეწინააღმდეგებოდა კრიტიკული წერილებს კი თითქოს ერთმანეთს უსწივლიდა წერდა.

1938 წელს „ალომა“ პირველი ნაწილი გამოქვეყნდა. ათი წელი დასწავრა, რომანი რომ დაემთავრებინა. წერის დროს საოცრად დამაბული იყო. ვიბებები ნერვების დასამეგობრებელი წამლებით მკურნადა სასვე.

მევიჩი ჩანაფიქრი დარჩა განუხორციელებელი. არ დაემთავრებია რომანი მეზმებზე. უმარავი მასალა მკურნადა შეგროვილი. ვერ დაამთავრა რომანი „დიდი ტალღა“ და რომანი მეტყვარებებზე, რომელიც ეცხოვრობდა მოთხოზიად გადააყვითა და „აილაღობის“ სახელწოდებით დაბეჭდა.

1943 წელს დაიკვა საქანდიდატორის დისკრატია თებჯა: „მახტარული სიხის დინამიკა ვაეა-ფშაველას სიყვებში“ ნაშრომმა სპეციალისტების წიაღილი შეფასება დაამსახურა. მასვე აველიდებო უტულობა დატრიალდა. ვგინისი პოეტი შერისხულდა იქნა ხელისუფალთა მიერ. ერთ ბელს ალომა ცეკავი დაბარბეს. იქიდან ცუდ ბეზებზე დაბრუნდა. მიხორაკია, გავიყრიართო. კონსერვატორიაში კონცერტზე შეველით, დარბაზში გერმანთა ქიქობ დაევიახებო. ისიც ყოფილა ჩემს მუშელებთან ერთად ცეკავი. მათთვის მოუთხოვითი ურაცყოფითი ბარა ვამოუთვით ვაეა-ფშაველას შემოქმედებებზე, რაზეც ორგენს კატეგორიული უარი განსულებოდა.

— ქალბატონო ქეთევანი, თქვენითვის ძალიან მტკიუნებელია ამაზე საუბარი, მაგრამ ვთხოვთ ვახსენოთ 1958 წელი...

— ოცდაათი წლის მანძილზე ტენის მდიდრის ფიქრი, რატომ გადადგა ჩემმა მეუღლემ ის ნაბიჯი, მაგრამ უსუსურნი აღმოჩნდით ამის ვახარებისათვის. რა ვიცი, იქნებ მართლა დადესწერია იყო... ალომა ხშირად მიდიდა მივლიანებში. ფიქთი მკურნადა შემოვლილი მთელი საქართველო. 1958 წელს შემოვიტყვილით მივლიანებში ვაემეზავრა დარბაზში არ ვიცი, იქიდან როგორ გადავიდა დასავლეთ გერმანიაში. სუკუში შემოთავაზეს, წერილი გამეზავნა და დაბრუნება მოთხოვა. მაგრამ მე უარი ვთქვი. გიბონას ელტეზობდით ალომასთან წერილით. სულ მეწმინდა, ჩვენი დამაყვარებელი იმედის ეს პატარა ძაფიც არ გამწვევლიყო.

წელ-წელა ჩვენს ოქაბს ბევრი ახლებელი ჩამოსიცილა. რისი იხამ, ასე, ვაჭირებოში გამოჩნდებოდა ადამიანის ნაწილები სახე. ათს, ისე არ ვამბობო, თითქოსდა ყველადა ზურგი

საქართველო სხელით

საიუზილო ინტერვიუ

ყოველთვის საინტერესოა შეხვედრა ჩვენს სასიკეთლო მოკვლარესთან, ხუთგზის მსოფლიო ჩემპიონ ნონა გაფრინდშვილთან. იგი დღესაც აქტიურად მონაწილეობს საერთაშორისო სკვადრაო ცხოვრებაში, ეწევა საზოგადო მოღვაწეობას, როგორც საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პირველი პრეზიდენტი. არის პატარა ოჯახის დისახლისი, მეუღლე და დედა.

ჩვენი შეხვედრა მილოკით და ვიწყეთ. 3 მათი მისი დაბადების დღია, რომელსაც იგი ახლობელთა წრეში აღნიშნავს.

— ცნობილია, ქალის ასაკ წლების სიმარტული არა, ცხოვრებისში ინტერესი და ხალისი განსაზღვრავს. თქვენ დღესაც, ახალგაზრდულად შემარტული, სიცოცხლით სავსე და ინეიანი ხართ, დიდი პათიონი მონაწილეობთ ტურნირებში, ტოლს არ უღებთ ახალგაზრდებს, არც საზოგადოებრივ ცხოვრებას ჩამორჩებით და ოჯახის დისახლისობასაც ასწრებთ.

— ალბათ უფრო ასე ინება, რაკი ასე თუ ისე ყველაფრის ვასწრებ (იღობება). ჩანს, ეს ყველა ქალის ხედვრია, ვინც გულისტყვის ასუილია და საზოგადო მოედანზე გამოსულა.

— სწორად კითხულობენ: რატომ დასწრება ნონა ერთ შვილს?

— შვილი ოჯახის ბურჯია. მე მრავალშვილიან ოჯახში გაიზარდე და კარად ვიცი, რა არის დასწრების სიყვარული და თანადგობა. მრავალშვილიანობა დიდი მადლია. მაგრამ მე არჩევიანს წინაშე აღმოჩენილი ვადარა ან რამდენიმე შვილი. თითქმის შეუძლებელია მათი შეთესება. ჰდარაკი ძალიან დიდ დროსა და ენერჯიას მოითხოვს. ღირსეულად შვილების გაზრდას ემდარ შედგება. ამიტომ ვერ ვავაგრძელებ ჩემი შვილების ტრადიციას.

— რაკრაც ვახსებებთ თქვენი ვაჟის, დათოს, მომავლით?

— დიდი ოტი წლისაა. ამთავრებს თბილისის უცხო ენათა ჰედაგოგიურ ინსტიტუტს, სადაც ინგლისურ და ესპანურ ენებს ეუღლებ. მერე თავად განსაზღვრავს თავიერი ცხოვრების გზას.

— თქვენი აველაზე ხედვიერი დღე?

— საბედნიეროდ, მრავალი მქონდა. უპირველესი რ დღისი დაბადების და ჩემი პირველი მსოფლიო ჩემპიონად გახდომის დღეები.

— მისდები თუ არა კონსტანცია?

— კონსტანციის საწინააღმდეგო არაფერი მაქვს, მაგრამ ზომიერება აუცილებლად მიმინია.

— რომელი კერძები გეყვარა?

— მიყვარს კარად მომზადებული ქართული კერძები — საცივი, ფხალი, ელარჯი.

ხაჭაპური... ერთი სიტყვით, ყველაფერი, რაკ ტრადიციულია ქართულ ოჯახში.

— ალბათ თავადც მსწრდები?

— რა თქმა უნდა, მაგრამ დიდი ელენარობით თავს ვერ მოვიწინებ.

— თქვენმა მოღვაწეობამ დიდი აღიარება მოუტანა ქალთა ჰდარებს. თქვენს მიერ გაკეთებულ გზას ბევრი ნიჭიერი მოკვლარე გაყვია. რა შეხედულებებს ხართ თანამედროვე ქალთა ჰდარაზე?

— ყველა ხედვას, რომ მკვეთრად ამაღლდა მოკვლარე ქალთა თამაშის დონე და ხარისხი. გვეყვას „ვარსკვლავებიც“ ამიტომ ქალები უფრო სწორად მონაწილეობენ კეთილ ტურნირებში.

— მიღწეებიც აქვთ...

— ჩემი აზრით, მათი შეუძლით მეტი წარმატების მოპოვება, ოდონდ გააჩნია როგორც ეს შეკრებება — ოფიციალური, მავალითა, მსოფლიო პირველობის შესწრჩევი, თუ საერთაშორისო ტურნირი. შესწრჩევი შეკრებება თავიდან ბოლომდე დასაბუღად მიმდინარეობს, რაკ ქალისთვის ფეხიკრად და ფსიქოლოგიურად მწელი ასატინია. სხვა საქმეა საერთაშორისო ტურნირი, სადაც ბრძოლის უფრო შემოკლებული ხასიათი აქვს, ნაუღლებია ვერცხლად დასაბუღება. ამიტომ, მოკვლარე ქალები მსგავს ტურნირებში უნდა მონაწილეობდნენ, რაკ მათთვის კეთილ სკოლაა. მონაწილეობდნენ კიდევ და დღეს სწორად პარტიკობისაც უნეუდნენ დიღოსტატ ვეყვს.

— თქვენ ალბათ დები პოღვარები გეყვით მხედვლობაში?

— რა თქმა უნდა, ისინიც, მაგრამ ქართული დიღოსტატი ქალებიც ჩანებულად ემპეკრებიან დიღოსტატ ვეყვს. 1985 წელს მათი ჩინებრდამიემ დაემარცხებულ მოიგო იღვოსტატიში მათიალევი კეთთ საერთაშორისო ტურნირი, რომელშიც დიღოსტატი მონაწილეობდა. პოღვარების სახით უნიკალურ მოკუნანსთან ვეყვს საქმე შობლებმა გოგონები ქუევა, სდიდი და იღვითი პატარობიდანვე პროფესიონალობის გზაზე დაყენეს. სამი წლის ასაკიდან აწავაღვდნენ ჰდარესში და რამდენიმე უცხო ენას. გოგონებს საოცარ წარმატებას მიაღწიეს: ვახდნენ დიღოსტატიები და ხუთი უცხო ენი იციან. როგორც ვიცი, დები მხოლოდ ვეთთ ტურნირებში მონაწილეობენ და დიდ წრამტებებსაც აღწევენ. მათი ასაკიკობა ქალთა ბოლო ორ სკვადრაო ოლიმპიადაში მხოლოდ გამონაკლისი იყო. სხვათა შორის, ისინი ორივეერ ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ.

— რაკორ ფიქრითი, სიმ არ დაჩარხდლეს მათ საქართველოს მოკვლარე ქალთა დიდება?

— არა, ჩვენი დიღოსტატი ქალები მათზე ნაკლებად რთი თამაშობენ. პოღვარები გუღრბიან ჩვენთან შეხვედრას. არც ერთი ჩვენი გამოწევა არ მიიღეს ამიტომ კარად

რეალური საშუალებით იქნება მოხდებული. თითქოს მათ ელემბში ტოლი არა ყავთ. ბევრად უკეთ რომ თამაშობდნენ, უნარ არ იტყოდნენ ქალთა მსოფლიო პირველობაში მონაწილეობაზე. სხვათა შორის, ამას წინათ პოლკარებს უმცროსმა დამ, 15 წლის იდენტობა, რომელსაც მსოფლიოში ყველაზე მაღალი რეიტინგი აქვს. მიიღო მთავარი გამოწვევა ამხანაგურ მატჩში. გამოჩნდა სპონსორი, რომელსაც ამისთვის 200 ათასი დოლარი გამოუყო. რამდენად რეალურია რომ მატჩი, არ ციცი. თუ შედეგი, ძალიან სინტეზურს იქნება. ბევრ კიბვას ვაკცემს. პასუხს.

— თქვენ აქტიურად მონაწილეობთ საქარაკო ცხოვრებაში. მაგამ ამას წინათ ვაპირებოდა. რომ სტოვეთ ხახვითა კეჭიან ნაჭებს. ჩამდის ლიდერი თითქმის ორი ათეული წელი იყავით.

— მარანწინ საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი პრეზიდენტად რომ ამარჩიეს, შეუძლებელი გახდა მსოფლიო საბჭოთა ნაკრუბის წევრობის შეთავაზება. ამიტომ გამოვედი ნაკრუბის შემადგენლობიდან.

— შეჯიბრებაში როგორა მიიღებთ მონაწილეობას?

— ცხელია. საკუთარი ტურნირებში ვეღარ გამოვალ. მაგრამ სახლვარჯიშო, სადაც მომიწევნენ, ყველაფერ ვითამაშებ საქართველოს სახელით.

— რა ამოცანები აქვს საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტს. რომელსაც თქვენ ხელმძღვანელობთ?

— მისი ამოცანებია: ბრძოლა საერთაშორისო ოლიმპიურ კომიტეტის მიერ ჩვენი ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის აღიარებისათვის, ოლიმპიურ თამაშებში საქართველოს დამოუკიდებელი გუნდებით მონაწილეობისათვის და საქართველოს ოლიმპიური იდეებით გაერტყევა. იმისთვის, რომ გაემართოს მოსაპარაკება საერთაშორისო ოლიმპიურ კომიტეტთან, ოლიმპიური ქართლის მიხედვით აუცილებელია ჩვენი დამოუკიდებელი სპორტული ფედერაციები გვეყვეს საქრტის ხუთ სახეობაში მათთვის, რომლებიც გაერთიანებული იქნებიან ამ სახეობათა საერთაშორისო ფედერაციაში.

— მართლაც ძნელი საქმეა. ღმერთმა ხე-

ლი მოვიმართო. ბოლოს მინდა ვიხსენებოდა საქარაკო ცხოვრებაში ხუთ უფრო იმიჯტებს ადგილს კომპიუტერი. ხომ არ შეუშლის იგი ხელს კარაკის განვითარებას. უძლიერეს მოპარაკეთა შეჯიბრებებს?

— არა მგონია. პირველი, კომპიუტერის შექმნა და შემდგომი მოპარაკის ანალიზში. სადღეობო ბანკის შექმნაში, ვარჯიშში... კარაკში კომპიუტერის გამოყენების დიდი საპარტეო აქვს. ამიტომ მოპარაკეთა ახალი თარია უნდა დაეფუტოს მას. თითქმის ყველა უცხოელ დილისტატს თან დაჰქვს პერსონალური კომპიუტერი, რომელიც ემხარება ან მარტო გადაღებული პარტეტის ანალიზში. დროა ჩვენც შევიარადეთ კომპიუტერებში.

— ვხვალბო საუბრისათვის. ვახსრებებო წარმატებით დაგეგმილი ათეული ხინდელ და რქმს კეთილშობილერ მოლაწყობის საქართველოს სადიდებლად.

ესაუბრა თენგიზ გიორგაძემ

* * * * * მეს წყნო ზღის

ქარსკვლევი * * * * *

ქირჩხიმი

22 იანვარი — 22 ივლისი

მე-4 წინა წელიწადის. 1 წლის წინაში, მე-2 ძირითადი წინაში, ბედნიერი რიცხვი 2 და ვეღა ის რიცხვი, რომელიც 2-ზე იყო უფრო; ასტროლოგიური ფერები: ღია-ლალისფერი, კერძოდ-ლურჯი, მწკრივ ბარდის ფერი, ღია ნარჯისფერი, ასტროლოგიური ქველა: პალაი, მთვარის ქვეა. კირჩხიმი მარჯავს პირისკობის მე-4 ხალხს.

კირჩხიმის მართავს პლანეტა მთვარე, რომელიც ქალების მუარველია, ამიტომაც კირჩხიმი ქალები მუარველად თავიანთ სტიქიაში არიან. ხოლო მამაკაცები კი მიუხედავად ვაეკაციობისა, მრავალი თვისებით გვანან ქალებს.

კირჩხიმი ძალიან ღრმა წინაა: ამ წინაში ქალები სიბერედ შეინარჩუნებენ თავიანთ ახალგაზრდასებრობილედ შესუქულელებს. ამ წინაში მამაკაცები კი სხებთან შედარებით უფრო დიდხანს რჩებიან დედასთან, მიუხედავად იმისა, რომ კირჩხიმის უფროსი საკუთარი ოჯახი, მათ იტყებენ მოგზაურებაში.

კირჩხიმი მოუწესრიგებულა ურთიერთობაში. ცვალებადი ხასიათის გამო შეიძლება სქესუალურ თავდასაზავადო ხლარებშიც

გაებას. მაგრამ, თუ მას ენაზე უფროს, არაფრით არ დაიხევენ უკან საუფროდ ადამიანის მოსაძიებლად. ამ წინაში ქალებს მოსწონია მამაკაცებისადმი დღობიერი შერუველობა. კირჩხიმის მართავს კულ-მკურღის და მას განსაკუთრებით აღუზნებს სხეულის ეს ნაწილი. კირჩხიმები იყენებენ ორი სახის სივერების კურონიკას, პირველს მამარკავენ, რცა ახალგაზრდები არიან. მამარისანი ეტებენ თავისებ უფროსი ასაკის სავერდებს, და სიამოვნებით იღებენ მათგან საწერებს. თუ მათზე არ აღქორწინდებიან, ჩვეულებრივ, მარცხ აგრძელებენ მათთან ურთიერთობის ხანგრძლივი დროის მანძილზე. ხოლო თუ აღქორწინდებიან, იშვიათად რჩებიან მათთან 35 წლის შემდეგ. ეს კრიტერიუმი ასაკია კირჩხიმებისთვის. ამცველკევი და დადასტურა, რომ კირჩხიმები შევითად ცხოვრობენ ერთსა და იმავე შეუღლებიან 35 წლის შემდეგ.

სივერების კურონიკის მეორე სახეს მისდევს უფროსი თაობის კირჩხიმები. ჩვეულებრივ, ამ დროისთვის მათ მტკიცე ფინანსური მდგომარეობა აქვთ. ამ ასაკში ისინი ირებენ ახალგაზრდა სავერდებს, რო-

მელთაც უძღვნიან საწუქრებს და უზიარებენ გამოცდილებას. თუ კირჩხიმები 35 წლის შემდეგ არ ტოვებენ თავიანთ ცილებს, ეს ფინანსური დამოკიდებულებისა და შეიღლებიან და სხვა. მათი ცოლ-ქმრებს მხოლოდ და მხოლოდ ხელსაყრელ პირობებზეა აფებული, თორემ კირჩხიმები ასაკში იშვიათად ახალგაზრდასებრობის ტრედიან.

29,5 წლამდე კირჩხიმის საუფროსი პარტნიორია ღრმანკალი ან თვეში, სამივე წლის წინაში და მოთხოვენ ვნებააღილად ღრმანკალი კავშირებს. 29,5 წლის შემდეგ კირჩხიმები, ჩვეულებრივ, მწიფედებიან და ადვილად ვეუბიან ენერჯული ნიშნებს — ტუბებსა და სასწროს. ეს ორი წინაში, რომელიც ეწერა მართლად, უმეტესად დაჯილდოვებულია ახალგაზრდული ენერჯით.

41,5 წლის შემდეგ კირჩხიმი საბოლოოდ ღვინდება და თავის თავის კარტროლის უნარს იძენს. ამ დროს იგი კარგად ვეუბიან თბის ტემს — ორგანიზმულს და ვინებრების წინაში, რომელიც მუდამ შთააღ უწილადის თავისი სიძლიერე უკვე განვლებული კირჩხიმი.

სამკალი უკიანე პრს

დღეს ჩვენი უზრუნველნი სტუმარია
ქუთაისის პაპი წამთქვის სახელობის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი,
ფილოლოგიის მიმდინარეობის
დოქტორი, პროფესორი ნანუღი
კაკაურიძე.

— ქალბატონო ნანუღი, თქვენი უნივერსიტეტი ქუთაისის პედაგოგიური ინსტიტუტის ბაზაზე შეიქმნა. ეს ალბათ მართო აბრის შეცვლისათვის არ გაქეთებულა. გვითხარით იმ განსხვავებაზე, რაც ინსტიტუტსა და აწინდელ უნივერსიტეტს შორის იქნება.

— ცხადია, უნივერსიტეტი მართო აბრის შეცვლისათვის არ დაარსებულა. უნივერსიტეტი კი ქვეყნის განვითარებისათვის სწავლების მიზანდასახული და მოცულობის შეცვლას, ანუ საუნივერსიტეტო სასწავლო გეგმებსა და პროგრამებზე გადასვლას, რომლებიც თავისი მოცულობითა და სიღრმით არსებითად განსხვავდება პედაგოგიური ინსტიტუტების გეგმებისა და პროგრამებისაგან. წლებიც ის ჩვენ მხოლოდ პირველ კურსებზე განვითარდებიან. ყველა დანარჩენი კურსი პედაგოგიური ინსტიტუტის სასწავლო გეგმით მუშაობს. ამრიგად, პირველი საუნივერსიტეტო გამოშვება ჩვენ 5 წლის შემდეგ გვექნება.

უნივერსიტეტად ქვეყნის სა- მეცნიერო აზროვნების მაქსიმალური განვითარება, ახალი სტრუქტურული დანაყოფების შექმნა, კონტაქტები საზღვარგარეთის სამეცნიერო ცენტრებთან, მეცნიერთა და სტუდენტთა მიგონება-სტაჟირებები, სამეცნიერო კადრების აღზრდა და ა. შ. უნივერსიტეტის სტატუსი თავისთავად იწვევს კოლოსალურ თვისებრივ ცვლილებებს და ყვე-

ლას აიძულებს მაქსიმალურად გამოვიყენოთ თავისი პოტენციური შესაძლებლობები. უნივერსიტეტის სამეცნიერო სამუშაო უკვე დამტკიცა ჩვენი უნივერსიტეტის ახალი სტრუქტურა, განსაზღვრა საუნივერსიტეტო სპეციალობები, ახალგაზრდა მეცნიერთა ნიშნობრივი მომზადება ასპირანტურის გზით, ახალი სამეცნიერო-კვლევითი ლაბორატორიების, ახალი კათედრების შექმნა და ა. შ. უკვე დაიწყეთ ზოგიერთი საკითხის პრაქტიკული განხორციელება, მაგრამ დაფინანსების სირთულეები და დღემდე არსებული საერთო გაურკვევლობა ამ საკითხში ამბობს უკვე პრობლემათა გადაჭრას. იმედი გვაქვს, უახლოეს თვეებში ყველაფერი გაიკეთება.

— გააზრდება თუ არა სტუდენტთა კონტიგენტი, ფაკულტეტთა რიცხვი, ბაზა, კონკრეტულად რამდენით, როდის?

— წლებულს უკვე მიღებული კონტიგენტის ბაზაზე პირველ კურსებზე ზოგიერთი გამოწვევის გარდა სწავლება დაიწყეთ საუნივერსიტეტო პროგრამით, რასაც სტუდენტური კონტიგენტის შეცვლა არ გამოუწვევია. მომავალ წელს კონტიგენტი გაიზარდება, რადგან ახალგაზრდებს ახალ სპეციალობებზეც (სამართალმცოდნეობა, უზრუნველყოფა, კომპიუტერი საქმიანობის ორგანიზაცია და მართვა, ფინანსები და კრედიტები) მივიღებთ. შესაბამისად ვეზრდებით ახალი კათედრების შე-

საქმენლად, პერსპექტივაში კი — ახალი ფაკულტეტებისათვის. არის უნივერსიტეტის მიმდებარე ტერიტორიაზე ბაზის გაფართოების შესაძლებლობა.

— როგორ ფიქრობთ თქვენი უნივერსიტეტის სამეცნიერო პოტენციალის ამაღლებაზე?

— სამეცნიერო პოტენციალის ამაღლების ორი გზა არსებობს: ცნობილი მეცნიერების მოწვევა და პარალელურად ახალგაზრდა სასწავლო კადრების მომზადება, რასაც უკვე შევუდგეთ. პრაქტიკულ დახმარებას გვიწვევს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სისტემის ინსტიტუტების სამეცნიერო ძალები. ჩვეთან თანამშრომლობენ საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტები, ბუნები რ. მერტველი, დ. ჯობაძე, პროფესორები თ. ლორთქიფანიძე, ლ. სანიკიძე, თ. გობიშაშვილი, ნ. ტაბიძე, თ. ჩიქოვანი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი ვ. ასათიანი, მეცნიერებათა კანდიდატი კ. კალანდაძე, აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის მეცნიერ თანამშრომელთა ჯგუფი, მეცნიერებათა კანდიდატი გ. ჩიქოვანი, ა. ქუთელიანი, შ. კეშელარიანი. უახლოეს პერიოდში შევუდგებიან ჩვეთან მუშაობას პროფესორები რ. გორდენიანი და ნ. კაკაბაძე, ასევე მეცნიერი-ფიზიკოსები, მეცნიერებათა დოქტორები გ. ასურჯანიანი, გ. მანაბელი,

თ. გზირიშვილი, ლ. შთაბეჭდილი. რაც შეეხება თვით ჩვენი უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებს, მათ კარგად ესმით, რომ ახალი უნივერსიტეტის დაფუძნება ძალზე დიდ პასუხისმგებლობას აკისრებს ერის წინაშე. სამეცნიერო პოტენციალის ამაღლებისათვის აუცილებელია სსსრ-ის ფულად დაიწყოს ფუნქციონირება სამეცნიერო-კვლევითი ლაბორატორიებმა, რომლებიც უნივერსიტეტის ახალ სტრუქტურულ ჩამონათვალში შევიტანეთ.

— ხომ არ გავტოვებ უნივერსიტეტთან ხტუნუნებდა და პროფესორ მასწავლებლებთან გაცვივოს პერსპექტივა? — ასეთი პერსპექტივა გვაქვს გერმანიის ქალაქ კონსტანცის უნივერსიტეტთან, რომლის რექტორი,

ბატონი პორსტ ზუნდი სტუმრად იყო ჩვენი დასული წლის ოქტომბერში, ჩვენ ვავე მოვილაპარაკეთ ზოგიერთი კონკრეტულ საკითხზე, უახლოეს პერიოდში რამდენიმე სტუდენტსა და თანამშრომელს გერმანიაში ვაგზავნი. საკითხების საბოლოოდ დასაზუსტებლად დაგეგმილია ჩემი ჩასვლა.

გასულ წელს დაიხსნა კონტაქტების შესაძლებლობანი ინგლისის ქალაქ ნიუ-პორტის კოლეჯთან. მაგრამ სხვადასხვა მიზეზების გამო საქმე წინ არ წავიდა. ვიმედოვნებთ, რომ საზღვარგარეთთან კონტაქტების გეოგრაფია თანდათან გაფართოვდება.

— როგორია კურსდამთავრებულთა განაწილების პრაქტიკა. რა სიმძიმეა წაყვებით ამ საქმეში?

— კურსდამთავრებულთა განაწილებისა და სამუშაო აღრიცხვებში გამომსახვების მიზნების ურთიერთობა, მაგრამ მეტად მძიმე შთაბეჭდილებას ახდენს ახალგაზრდების ერთი ნაწილის დამოკიდებულება რაიონებში სამუშაოდ წასვლისადმი. ვასაგებია, რომ ამის ერთი მიზეზთაგანი ჩვენი სოციალური ყოფნის, ჩვენი ცხოვრების სირთულეებია, მაგრამ სირთულეთა დაძლევის გავითვალისწინებთ არაერთი საქმე არ ვაგეგმავთ? ყველაზე არისსამომავლო ის გახლავთ, რომ ასეთი კურსდამთავრებულების ერთი ჯგუფი სტუდენტობის დროს (და შემდგომაც) ძალზე მაღალფარდობანი სტუდენტობით ლაბორატორიებში კონკრეტულ შემთხვევებში, ერის სატყუარის მოგვარების საპირობებზე, ხოლო როცა ჩვენი სტრუქტურულ საქმეებზე მიხედვით, თავის დაძვრუნას ცდილობს, საქმე იქამდე მიდის, რომ ზოგიერთი საკუთარ რაიონშიც კი არ

უნდა დაბრუნება. არადა, დასავლურმა საქართველოს რეგიონში არის სოფლის სკოლები. სადაც ზოგიერთი სასკოლო დისციპლინა არ ისწავლება მასწავლებელთა არ ყოფილიყავა!

— რა უნდა გააკეთოთ იმისათვის, რომ ქუთაისის უნივერსიტეტი გადაწყვეტს დახვედეთ საქართველოს სამეცნიერო-კულტურულ ცენტრად, ეროვნულ ხიამაუდ?

— ალბათ ყველაზე ზუსტად ამ მიზანს დიდი ივანე ჯავახიშვილის სიტყვები გამოხატავს, რომ უნივერსიტეტი „უმაღლესი სამეცნიერო დაწესებულებაა არის და ამავე დროს უმაღლესი მეცნიერების სასწავლებელიც“. ცხადია, ამის მიღწევა ძალზე ძნელია და იგი მრავალი ფაქტორის ერთობლიობაზე დამოკიდებული. არსებითი ამ მიზნის მიღწევის პროცესში ის იქნება, თუ რას ვასწავლით, როგორ ვასწავლით, ვის ვასწავლით და ვის წარმართავს სწავლის, აღზრდის და მეცნიერული აზროვნების ჩამოყალიბების პროცესს. ყველფარის საფუძველი კი უნდა იყოს ზნეობრიობა. სულიერება, მაღალი მოქალაქეობრივი შერგება და პროფესიონალიზმი.

— ასე რომ, როგორც ჩვენი წინაპრები იტყოდნენ, „სამკალი ფრიადას“.

— რა არის თქვენი უვალაზე ხანუკვარი ოცნება?

— რომ ქუთაისის უნივერსიტეტმა აღზარდოს მაღალი ზნეობისა და ეროვნული შეგნების მქონე მსოფლიო სტანდარტების დონის სპეციალისტები მომავალი თვისუფალი საქართველოსთვის.

— გისურვებთ მაღელ აკიხდეთ იმ მშვენიერი ოცნება.

ესაუბრა ნათია ანთია

სად როგორ სდგა განქორწინება

ეროვნული

ბერად უყუთხობა, თავიდან ავიცილოთ განქორწინება. მაგრამ რას იზამ, ცხოვრებაში უკვლავლო მონაღონდელია. სხვადასხვა ქვეყანაში ცოლ-ქმარი სხვადასხვა მიზეზით შორდება ერთმანეთს.

ქველად, ინდოეთში განქორწინების უფლება მხოლოდ მამაკაცს ჰქონდა, უფრო კალს ქმარი 8 წლის შემდეგ შორდებოდა. ვაგოების დღეს მე-19-ე საუკუნეში უფრო მეტი ტოვებდა ანხლ ცოლს კი მამონე უშვებდნენ ცხადიანა.

საველი ჩინეთში ქმარი ცოლს დალატისათვის, კორიეონისათვის, და-

ქერებლობისათვის, გადაშვებულთა ექვანობისათვის შორდებოდა.

იაპონიაში განქორწინების ერთ-ერთი მიზეზია ქმრის განცხადება, რომ მინარც ცოლი არასამომავლო სანახავია.

ინგლისში თუ ორივე მუდღეს სურს დაშორება, კანონი ნებას არ რთავს. მხოლოდ ერთ-ერთი მათგანის სურვილით მათი დაშორება შესაძლებელია.

ავსტრალიეთი ამბროიანი ადგილად უტრება ცოლს, თუკი მას სურს, კალი კი მხოლოდ მამონ იღებს განქორწინების უფლებას, თუ დაამტკიცებს ქმრის დონეფრანბას.

მაკადასკარე მცხოვრებლებს აკვთ დროებითი განქორწინების უფლება. ამით თავიდან იზრუნებენ რთულ ოჯახურ კონფლიქტებს. თუ ქმარი ხანგრძლივ მიღონებაში მიდის, მუდღეს უფლება აქვს განქორწინდეს, რიღებაც ქმარი უნდა დაბრუნდეს, ქორწინება საწვიმოდ აღდგება, არც ერთ მათგანს არ აინტერესებს, როგორ იქცეოდა მუდღეს ცოლად უყუთხობისა.

იტალიაში ქმარს შეუძლია განქორწინების მოთხოვნა, თუ ცოლი ავადებს ქრტილის წარეცხვას ან სხვა საოჯახო საქმის შესრულებას.

შეხვედრები

როგორც კი განვიზარაბა, რუსული ვარემუარი აღეწრო წამთარში, მაშინვე მიხვდებდი, რომ უამრავ შეცდომას დავუშვებ, რაღა წამთარში? რას ვიპაძე, ჩემი ცხოვრება ისე აეწყო. მოსკოვში უშთავრება წამთარში მიხვდებოდა ხასვლა. ასევე ამბობს რამდენიმე ჩემი ქართველი მეგობარიც. წაფულოებით მათ ურჩევნიათ წავა, მთები, ჩვენი ვიშუაი მდინარეები. მოსკოვში შეხვედრილები, თვლში, თოვანში ვიციწოდით, სიცილით ვიბრალებდით ერთმანეთს.

ჩემზე ვერაფერს ვიტყვი. მეგობრებიდან კი — ერთი გვაჯავდა ტექნიური მეცნიერების კანდიდატი, მეორეა ხელოვნების მკოდნე, რა წინდა, რა უახალახი, რა ქულაქა არ გადიოდა მის ხელში. ულამაზესი ბავშვთა ექიმში მანანა ხომ თავისებური ეგზემპლარი იყო — სამ ენაზე გამოვლდაარაკებოდა ოდნავ უცნაური ვარემუარების სტრუქტურა.

ჩვენი მოსკოველი უახლოესი მეგობარაც კანდიდატი იყო, ფსიქოლოგიური მეცნიერებათა კანდიდატი ვიპიესლავი, ანუ, ჩვენ როგორც ვეძახდით — სლავა. დაბალი იყო, მოშავო ფერისა, დიდი ცოცხალი თვალები ჰქონდა, უარჯვად ფლუიტაზე, ხატავდა პროფესიული მხატვრის გატყებებით, ჩვენ იგი რამდენჯერმე გვაჯავდა თბილისში, მოუწუებოდა ნახატების გამოფენას, ჩვენების ამბები ხომ იცი, ხან ვინ „სცემდა პატივს“, ხან ვინ. მოსკოვში თუ ხვდებოდით, ცდობოდდა, სამაგვრო გადაცდა. ცოლი მეუბნებოა — პირდაპირ მოვასხებებდა სლავა, — მაგ ქართველებს აულოა ამ გამოვადგებოა. ჩვენს ბინელზე სქელსაქლომანი პელმენებს ეძახდა. ეს სქელსაქლომანი პელმენები ძალიან უყვარდა, თვითონ თხოულობენ არასო. არაუკი კიდევ... ჩვენი სლავა წითლდებოდა, მაგრამ უკან არასოდეს იხევედა. ორჯერ მთელი სუფრები გაშალა, ჩვენდა ვასახარად: სოკოებისით, ბიზოლალებით, თევზურებით, რუსული მწნილდუღით, გვესწებოდნენ სლავას ბულგარელი და იუგოსლაველი სამი მეგობარიც. დიდად მოვილიბინეთ ყველამ, ჩვენი საფერავითა...

ორი წლის შემდეგ, ნახალწლებს, საგანგებოდ ურეკვდა ჩვენს წრეს. მეც დამირბია: „უევევდა, ყოველგვარი მიხვევ-მოხვევის გარეშე, ჩემთან უნდა მიხვიდეთ ხვალ ოთხ საათზე“. ჩავიწივე სლავას ახალი მისამართი. მეორე დღისთვის ვიბისთვის „დუბლიონკა“, „ბათონკები“ საკუთარი მქონდა, ჩვენი ცნობილი პოეტის მიერ ნაწიურები. თოვდა მოსკოვურად, სწორად ჩამოდდნენ ფიჭვები. ბევრი ვაწავლდე ტაქსის მძღოლი, ბოლოს ვიპივეთ ვეება სახლი. მთავარ შესახველითან მაღალი, ყოჩალი რუსი ქალი ჰყავდათ დაუცვლელი. მე, რა თქმა უნდა, ჭრ დოკუმენტები მომთხოვა, — პასპორტი, პირადობის მოწმობა. ამ სახუთებს რომ მიბრუნებდა ვადმეულები, მე ვკითხე: „თქვევნათ სლავ არ გაიარეს ულამაზესმა ქართველებმა თქვენს ზოვასთან, უფრო ჩვენს სლავასთან?“ ქალმა დაცინივით დამხედა მაღლიდან: „თქვენ სუვევლიან ლამაზები ხართ, თანაც მდიდრულად ხართ გადმულნი“. ხელდა კი მოპოვა ჩემი ქურთუყის უნაწესი ბეჭვის საყელის. ჰაეროვანი კოცნით გადაუხსადე მაღლობა და ლიფტთან ავივამე. დიდ-

ხანს არ დამჭირდა მოცდა. მობრძანდა თბილი, ნათილი, კრიალდფერებიანი ლიფტი, ავედი მეორამეტე სართულზე, სლავამ გამოლო კარი, იყვენენ უკვე ჩვენებიც. მიმიღეს დიდის ამბით, ჩემი შემოწნული ბოციო. სლავამ ორი იურისტი გამაცნო, ნარდს რომ თამაშობდნენ, რა თქმა უნდა. მაშინვე შემოთავაზეს ნარდსან დაქლომა. დავექტი. მე სულ დომილით ვაგორებდი კამათლებს, მეორე ხელიც მოვიდა. სლავამ ხელი მომცა და ამასეენა, — ეგვნი პროფესიონალები არიან, ბაქოში აქვთ წაველა დამოარებულო. ჩვენი ვიგოები ისე იყვენენ წართულები და დაწეულები, ჩვენქენაც კი ერთდებოდათ გამოხედვა. მოვიდნენ ბიჭებიც: ჭურა, გიორგი, დიმა, ვახტანგი, ესენიც სამეცნიერო წრეებიდან, ყველანი, ამავე დროს, სპორტულნიც.

თამაღობა იცხარა სლავამ. ნება დართო მეუღლელებს, მხოლოდ აღდევებულმა, აწილდებულმა. სლავას დომილი არ მოშორებია სახიდან. თურმე, ნუ იტყვით, კარგი დონის ფოკუსნიცი ყოფილიყო. თანახარს სახაცილო რადაცებს აქეთებდა და ამის გამო თუ — ნაღწიწიწივარი არ ეტყობოდა ძალიან, ჩვენი ვიგოები და ბიჭები ცეკვდნენ, მეორე მხრიდან, და მდეროდნენ. შუაღამის თორმეტი საათისთვის ავსოაღმდით. სლავა აღარ ჩამოუშვა დაბლა მეუღლეებ. კართან დგარამა მაღალი, ყოჩიღმა რუსმა ქალმა გამაჩერა, ეს თქვენ მითხარით, ლამაზმა ქართველებმა ხომ არ გაიარეს ჩემადელი. მე თავი დაუქმინე, ვაპაო? თქვენი, თქვენი ჭკუევი, მართლმ ლამაზები ხართ, ძალიან იშვიათი ლამაზები. მით უმეტეს თოვანი, სიწარღმული.

გადავეცი შვეიცარი ქალის ნათქვამი ჩვენებს. აშკარად ესხამოვცნათ.

ჩვენები ვიდაცას ელოდებოდნენ, ისიც მოვიდა, ეს იყო სამთავრობო „წილი“ — შვეიცარი. წინიდან უწნომო, მართლდა წინაგანი ჭარები კანიდან, ახვანინი კაცი. ვადმობდა ის კაცი, სწრაფად ვაალო მანქანის კარები, ჩასდნენ ჩვენები, მე ვბედავდი შვეიცარი ქალსაც. იმას თვამდრი წამოცენაზე ჰქონდა. მეც ჩავეტიე სამთავრობო მანქანაში. მანქანა ემორჩილებოდა გიორგის, ის თავს იკავებდა მანანასთვის. მძღოლი ცდილობდა, სულ კმაყოფილი ყოფილიყო გიორგი. ყველანი, მართლმ, ვასაოცარი ლამაზები იყვენენ იმ დამეს.

თებერვალში ისევ მომიბდა სლავასთან მიხვლა, სლავა მიეტკვებინა მეუღლებს, ვიდაც სქელსაქლოციანს გააშუკო, ეს ყველაფერი კარგად იცოდა შვეიცარმა ქალმაც, ის გათამამებული დამაუბრებდა ზემოდა.

— იმ შენს ამხანაგებსაც ნათხოვარი ჭურქები ეცვათ არა?

- როგორ ნათხოვარი?
- თქვენ ხომ ნათხოვარი გეცვათ?
- რას ჰქვია, ნათხოვარი?
- კი, კი, კი. პაპირისისაც ამოგაწვია კალთა.

...
მე ძალიან ამრეობდა ფეტი, ერთი ფეტი მაღლა მიდიოდა. მეორე დაბლა, კედლებს მივეუყუდე, ვიდექი, ვიდექი, მერე იატაკზე ჩავექევი.

ჩვენს ქვეყნში

თილისნისხივრად უნდა აკეთოს. ეს კაცითელ სიტყვებზე წერავეს მო-
ტყუება, ეს ანბანური ქვეშაობრე-
და. დღეს არავის ჭირდება ღირსნი
სიტყვებით დაძმურა ხელოვნებუ
დადებული რამაა, მაგრამ რაჟი შეს
ერს უკორს და შერს რაითმე შევილია
ტრეკული დაჟამი. უმრევლად უნდა
გაილო მისთვის, არა აქვს მნიშვნე-
ლობა, რომელ ტიპარში ლეკვლის
დღეს არავის არაფერი აქვს მოჭარ-
ბებული, მიზნადგებული ათასი სა-
ფურცლია, მაგრამ ქველმოქმედება
მისეჟ მოკარია, თუნდა ჩვენი სუ-
ლის კადახარჩნაღ... ტრეკუზიამის
შეისხივრით შეკვხვი სასიწარკვეთი-
ლებამდე მისიულ კობტა კობტაშელის,
მისი შვილის, შეიფი წლის ანკოსხა-
თის ლონონში, სტარკის კლინიკა-
კი გულის სასურაფი ოპერაცია უნდა
გაკეთებინაო, რისთვისაც ორმოცდა-
ათი ათასამდე დღლარს ითხოვდნენ,
სულიშემტრელი შეისხივრეა, პატარ-
ა ლამის განწირულია, ხალ უნდა
იმოკი ადენი ფული. გამოვედი ტრე-
კულითი. საყარებუი ეუთი დავდიო
შოლმა წარწერთი - „აიკო“, გუ-
ლისსხივრი ადამიანების წყალობით,
იმდენი ფული მიგროვდა, ეუთი დღე-
საც გაუხსნელია, როცა გაიხსნება,
იგი სხვა ბავშვს მიმხარდება. სახ-
ხალწლოდ აიკო მშობლებით ღონ-
დინში გაკემბარეკი. თვენახვარში
გამოჯანბრებულელი დავებურუნდა,
შოი, საოცრებაც, მე კი ხელის შე-
ხებისაც შემეშინდა, მისი ნაწილი-
ბევი სხეული რომ წარმოვიდგინე.
საქართველოში ოფიციალური მი-
ნიკუმებით 5 ათასამდე ბავშვია და-
კუადებელი სარკომითა და ლეკოზით.
ველა მათგანი მსოფლიოს სხვადა-
სხვა კლინიკებშია გასაგზავნი. წი-
ნადღებით გამოვედი და მიეწოწოდ
ქართულ ერს მატერიალური დახმარე-
ბის საზოგადოება ჩამოვეყვადებინა.
ნებაყოფლობით, ესაც ამის სურვილი
ქმნილია, თეორად გაულო თითო
მანეთი - ბელახიანდ, ჰენსიანდ,
სიტყვილიდინ ამ დაგადებული ბავ-
შეებისთვის. დიდი მხარდაჭერა მიუ-
ვა ბუერს ევროტა კოდეც მანეთი,
ანგარიშის ნომერია 000161700.

ითვლება, ჩვენის კი ეს შევძლებე-
ლია...
12 თებერვალი პატა ბურჟუაზიის
დაბადების დღეა. ამ დღეს ჩვენმა სა-
ხელოვნებო მოძრაობამ დიდი კონ-
ცერტი გამართა შვეიცარიაში. მიუ-
ხედავად მსოფლიოს საოკრეო ხელგე-
ბის გამოწინილი ვარსკვლავები სადა-
მის შემოსავლით შეიძინა უნიკალ-
ური წარლები და გამოუგზავნა საქარ-
თელის ბავშვთა ფონდს. პრემიის
თანხასაც ბავშვთა ფონდს მიამხანს.

- კიდევ ხომ არაფერს გვიამბობ.
ლიო თქვენი საქველმოქმედო საქ-
მიანობის შესახებ?
- სამი წლის წინ, მოსკოვში ოპე-
რეტის თეატრში დაიდვა ჩემი მირს
ოპერა ბარბოსის „სინახის“ მიხედ-
ვით. ჰინორარია - ათასი მანეთი
ქვლანვე ბავშვთა ფონდს ჩავერციტე.
მშვიდანებით ჩაის სახლში ჩავატარე
საქველმოქმედო კონცერტი შობილ-
ების შორენელობის მოკლებული ბავ-
შეებისთვის. შემოსავალი მთლიანად
ბავშვთა სახლებს გადაეცეო ალბათ
გემსხორებთი. დიდი კონცერტი ფი-
ლარბინიაში მოწვეული ვეგავდნენ
ჩვენი ცნობილი სესტრალი ოპი-
დარლები, 50 ათასი მანეთი იმ და-
მესვე შეგროვდა. დღესაც გრტილდ-
ბა ჩარცებები, საქმოდ დიდი თანხა
შეგროველი, ზუხტი ციფრი კი არ
კოცი. გელი მტყევა, როცა ბავშვი
ფონდზე და მის მესვეურებზე აუგს
ამბობენ თითქოს უელი არადინიშუ-
ლებსაშებრ ფიდანებოდეს, ეს ეუე-
ლად დაჯერებელია. არ შეიძლება
ველმარის გაუფასურება.

- ტრეკუზიამი მუსიკალური პროე-
რამების მთავარი რედაქტორი და
მუსიკალური ვადკემების წამყვანი
ბრძანდებით - კარგი მოსაზრებე და
მშვენიერი დეკლამატორი, და რაც
მთავარია, ოჯახის დასახლხი, დროს
როგორ ანაწილები?

- გამდლები, კომლიმენტისთვის
ბედნიერად კოვთა თავს. შესანიშნა-
ვი მუელად მესეს, როგორ ასობიანა,
საამშენებლო სამმართველოს უუ-
რონია, ადრე ჩემთან ერთად მდგრო-
და, ესლა თავი მინაბება სამღერას და
თავის სპეცილობას მიუბურუნდა. ნამ-
დვილი მამაკაცია, გრზობის მოკა-
ვლობას ცოლ-შვილის, ოჯახის წინა-
შე შეჟეღლა ვველა რაინდული თვი-
სებებით. პარმინილი, ტრადიციული,
ქართული ოჯახი ვეაქვს. ჩემს წარ-
მეტებებში დიდი წილი მსახე უღვეს.
ქორისკობით მშვიდლობანი ვარ,
მოუგაურობა ჩემი მთავარი, ადრე
ბუერს დავდიდილი. ახლა რატომაც
დრო ადარ მტრებება სამოუზაროდ,
მინდა ჩემს სახანბი ეყოი, მნიშვნე-
ლოვანი მოკლე არ გამომქობარა.

ესტრადის შესანიშნავ მომღერალს, რესპუბ-
ლიკის დამსახურებულ არტისტს ირმა სო-
ხაძეს მეთხველიის წინაშე სავანებო წარ-
დგენა არ სჭირდება. ჩვენი მიზანია იგი სხვა
ამპლუაში წარმოვიდგინოთ: ირმა სოხაძე —
ქველმოქმედი.

- თქვენ ახლახან გრეგამაშვილის
პრემიის ლურჯიტი გახდით...

- ჩემთან ერთად ეს პრემია მიი-
ღეს ბატონმა რეჯა თბუკაშვილმა
(გარდაცვალების შემდეგ). ბატონმა
პაატა ბურჟუაძემ და მე, ბატონმა
ლამამ, მამის კუთვნილი თანხა მილი-
ონად გადავხა ხუთშვილიან ოჯახს,
მე კი ლეკოზით დაავადებულ ერეკ-
ულ ვაზინას და ნათია მახარაძეს
გუწვილადე; ნათიას კილერის თანვა-
ყოფილი მუზღულულობა აქვს. ბოი-
ტონის კლინიკაში კიდებდა ნერვის
გაღანზრება, იქ მარტე ოპერაციად

როი შეიღოს დედა ვარ, ხალხზე
თხოვობერ წლიაა, ნატა - ხუთის.

- ამ ბოლო დროს მოვემარადდნენ
კ. წ. პოლიტიკოსი ქალები.

- არ შრამს ქალთა ასოციაციები,
ქალი და კაცი ერთად უნდა იყოს.
ძიხარული ვარ რვა მარტის გაკვეთი-
ბისა, არაფრისმსქელი, გამოიჩინა-
ლი „ღღესპნაული“ იყო. ერთხელ
სკენიდან დარბაზს თვალს მივაკვდი,
ორი ათასამდე ქალი იჯდა, საცდელ
შუერატეზოფილი ვიკავი, სიმღერის
გუნება გამოფულდა. ჩვენ არ გვევან
სოლიტოსი ქალები, ის კი არა, ჭეშ-
მარტივად პოლიტიკოსი კაცებიც კი
თითვე ჩამოსაუღვლია, განა მკერდ-
ეუ ხელის ბრავუნი და ხმის ჩახლ-
ჩამდე ვერვილი პოლიტიკოსისა? ქა-
ლი უბრებით მოქმედის არსებაა, ბე-
გრი სასარგებლო რაისი გაკეთება ისე-
დაც შეუძლია. როცა ტელეგერანდიან
მეურველებს რაიებს პირდება, უფრო
მტერს საკემული უკარ უნდა გრჩებოდეს.

- ქალბატონო ირმა, ტრალიცოდ
შეკითხვას გვერდს ვერ ავუღლი, რო-
გორია თქვენი სამომავლო გეგმები?

- ამ ბოლო დროს ხშირად შეხმის.
რა აბმათა ამდენი კველმოქმედება,
პირდაპირ დაიღალა ხალხიო რამ
დავღვალა. ეს-ესაა აღვადგინო ჩვე-
ნი წინაარების ფერფლმფორი, და-
კივრებას მიცემული დიდებულო ტრა-
დიცია.

კვთა შეიძლება ადამიანი სიკეთის
განებით დაიღალოს? იმ უსინათლო
კოგონას, დანა ღურწყაიას, ჩემთან
ერთად გატყუებით რომ მღერის, მი-
წელი საქართველოს ძალისმხვეით შე-
იძლება თვალის ჩინი დაბრუნუნეს.

ღებორას კლინიკის აპარატურა რომ
შეკვდინა, 240 ათასი დოლარი იყო
საჭირო, ვერ შევძელით, ფული არ
გვექონდა, სომხები ვიართიანი ხალ-
ხია, დატრიალდნენ, იმუჯეს ეს თან-
ხა და ჩვენთვის გამიხელდა ხელსა-
წყობები მათ წაიღეს, დღეღამობა
ამხვე ქველი გავიწინა? მამ არ გვერ-
ბება შეკველმოქმედება?

- ახლა სხვა დროა... მართალია
კრიზისი კარს მივადგა, მაგრამ მიუ-
ხედავად ამისა ბავშვებს უნდა ჰქონდეთ
საბავშვო ფილარმონია, რომელიც და-

გვემოილა ამენდეს საბავშვო ქალაქ
„შიურბი“.

ჩაფიქრებულნი მიქეს საქველმოქმე-
დო კორეკტორი მიკუქუნდა ჩვენს მარ-
ტობელა მიხეჯებს - მიხეჯეთა სახ-
ლეებისა და პანსიონატების ბინა-
დართ. არ ვამბობ, ვინმე დაღამადა
უნდას, არაფის ვიხედავ სასუს, მიკა-
ლეობის ვინ ბოვარი კოლდისინდისი-
რებით გვიკვება, უბრალოდ შინაა გე-
ლის სიხორი მოაკე უწილიყო. მშობ-
ლის სიყვარული კარგე შეკველ-
ბელია საკუთარი შურა კვირარებს.
და აქ დავ კონსტრანტუნეს დავესხებში
...თუ გვივარს აღვის ხე ტანყენარი,
ცამი აღამბოლუ, მისი აღდვარენილი
და ტრალიცადი ფიქვებში უნდა ვი-
ვადრეს“.

მიწვეული ვარ ისრაელში, მიკ-
ვინებით ვამბობ გამგზავრებას, ვი-
წუნოს ვიზიტი კიდეც ვიხედავ დავამ-
თხვით მსოფლიოში ქრისტიანობის
ერთ-ერთ გველავ საუკეთესო დღე-
სასწავლის - იერუსალიმში იესო
ჩრისტეს დიდებით მესვლის დღეს.

ესაუბრა ნანაშლი ბუპია

197. 761

საქართველოში
მშენიშლოქმედობა

შრომიარობა

რომლის რჩენი უურნალოს წინა ნომერში დავბი-
დით, ვაგრძელებთ მასალების ბეღდვას რუბრიკით „ახალ-
გაზრდა ქალის ენციკლოპედია“ თქვენ უკვე იცით, რო-
გორ მოუარათ თავს ფესმშიმობის დროს, როგორ აკვე-
დით ცხრა თვის განმავლობაში. დღეს კი ვთავაზობთ
თავს, რომლის სახელწოდებაა:

შრომლის
დაბადება

შრომიარობა თითუ ფიზიოლოგი-
ური აქტია, რომელიც სამი პერიო-
დისგან შედგება: საშვილოსნოს ვე-
ლის გახსნა, ნაყოფის გამოხდა და
მომყოლის დაბადება.
საშვილოსნოს ველის გახსნა სა-
შვილოსნოს კუნთების რიტმული შე-
კვეთებით იწყება, რასაც ხანდახან სა-
შრომიარო შეტყვევებაც უწოდებენ.
პირველი შეტყვევით ტკივილები იყ-
ვიდათ წამზე დიდხანს არ გრძე-
ლება. ორეინში ხელ-ნელა ეშხადე-
ბა მოსალდუნული შრომიაროსთვის.
მალე შეტყვევების ხანგრძლიობა ორ-
მოცდასთუ წამამდე იზრდება, მათ
შორის ინტერვალები კი იცდაათ წუ-
თიდან ჯერ იცდაათ წუთამდე, შემ-
დედგა იყო, თუმცა, ათ, ხუთ წუთამდე
დიდებდა და ბოლის სამ არ ორ
წუთს შეადგენს. ნაყოფის თავი ამ
დროს გაუსშვრელს ეკვრის, რისი
წყალობითაც ნაყოფის თავის ტკივილს

შეუძლებს მცირდება. ეს პერიოდი
სამი-ექვსი საათიდან თერთმეტ საა-
თამდე გრძელდება.
თელი ამ წინა განმავლობაში შრო-
მიანე უნდა ეკავოს უზღვევად არ
დაიძაბოს, ისუნთქოს ღრმად და შრო-
ლოდ ცხვირით, რადგან პირით სუნ-
თქვასა ქალს ტუნები, ენა და ხმა
შურება და წერვილის აუტანელი
შეგრძნება აწუხებს.
ნაყოფის გამოქვება საშვილოსნოს
ველის სრული გახსნისთანავე იწყება
და ერთ საათზე მეტ ხანს არ გრძე-
დება, არაა გამორიცხული, 15-20 წუ-
თამდე დამთავრდეს. ახალშობილს ეკი-
ნი ათვიანს და მსხუდუქად შემოარ-
ტვამს უკანაღუ. ბავშვი შეკროება,
მისი აქამდე „შეკუმული“ ფილტვე-
ნი „გაიშლება“. ფილტვებში მაკრის
ნაკალი შეიჭრება და პატარა ტკივი-
ლიდან ატირდება. ამ წუთიდან იგი
სუნთქავს იწყებს.

შრომიარობა ბავშვის დაბადებით არ
მთავრდება. საჭიროა მომყოლის გა-
მოქვებაც, რადგან ის ბავშვის დაბა-
დების შემდეგ თავის ფუნქციას კარ-
გავს და არ შეიძლება სხუდული დარ-
ჩეს. ბავშვის განჩინად 20-30 წუთის
შემდეგ შრომიაროებს ხელახალი შეტყ-
ვები ეწყება. იკუმდება საშვილოსნოს
და მუცლის სრუხის კენები და დია-
ფრაგმა, რის შედეგადაც მომყოლი
გამოქვინებულია გარეთ ორგანიზმი-
დან.

შრომიარობიდან ექვსი კვირის თავზე
ვინეკოლოგს გაეინჯაროს, რათა დარ-
წუნდეთ, რომ შრომიაროების შემდეგ
პერიოდმა კარგად ჩაიარა.
ქალების უზრუნველყოფას შრომია-
რობის შემდეგ დარჩენილი დიდი მუ-
ცელი აწუხებს. არსებობს სპეციალურ-
ნი ქამრები და ვანიკომების კომპ-
ლექსი, რომელიც ამ პერიოდის ვი-
დეკრამი დაუბამებათ.

საყვანვილო გვირდი

ქოქონი

სახარება ყვანვილთათვის

ყვანვილთბი! დღიდან ქურნალის თქვენი თვის განკუთვნილ გვერდში გიამბობთ იესო ქრისტეს ცხოვრებაზე, მოძღვრებაზე, სასწავლებლებზე, მის გარდაცვალებასა და აღდგომასზე.

ამაზე მრავალზე მრავალი წიგნია დაწერილი, რომელთა შორის უძველესებს სახარებებს უწოდებენ. მათი ავტორები — მახარებლები არიან მათე, მარკოზი, ლუკა და იოანე. სახარება ყველაზე გავრცელებული

წიგნია მსოფლიოში და მისი არცოდნა მიუტყვევებელია.

ჩვენ შევიარჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მოკლე და ადვილად გასაგებად გადმოცემთ ამ წიგნის სიბრძნეს, სიკეთეს. იგი პირველად რომში გამოიცა 1956 წელს, ორიოდ წლის წინ კი ქართულად თარგმნა ომარ გოგიაიშვილმა.

ცალკეულ თავებს შემოგთავაზებთ მცირედენი შემოკლებით.

მაცხოვრის დედა

ორი ათასი წლის წინ პალესტინაში, ქალაქ ნაზარეთში, ცხოვრობდა ცოლქმარი იოაკიმი და ანა. ისინი კეთილი, პატიოსანი ადამიანები იყვნენ და ყველა პატივს სცემდა. მათ ვეოლათ ქალიშვილი, რომელსაც მარიამი უწოდეს.

იოაკიმმა და ანამ არ იცოდნენ და არც შეეძლოთ სკოდნოდან, რომ მათი ქალიშვილი, ღვთის ნებით, უნდა გამხდარიყო ღმრთის შვილის მიწერა დედა.

პატარა მარიამი ტამართან ცხოვრობდა, ხალაქ სწავლობდა წერა-კითხვას, ხალმთო ხეულს და ვოველვარ ხელსაქმეს. მამინდელი ღმრთის ჩვეულების მიხედვით, სრულწლოვანი რომ გახდა, მარიამს უკვე ტამართან დარჩენა აღარ შეეძლო, არამედ ქმარი უნდა ამორჩინა.

იგი იოსებზე დაინიშნა.

იოსები ღერულად მუშაობდა და ღარიბად ცხოვრობდა.

იოსების ხალში მარიამი მისდევდა ხელსაქმეს, უელიდა ბალხა და ბალჩახ, ხოლო თავისუფალ ღმრთის წმინდა წიგნებს კითხულობდა, რომლებშიც განერილი იყო ებრაელი ხალხის ისტორია, მათი კანონები. წინასწარმეტყველთა გამოცხადებანი.

წინასწარმეტყველები ლაპარაკობდნენ იმ უბედურებებზე, რაც ებრაელ ხალხს დაატყდებოდა თავს ცოდვებისათვის — გაპარტახებაზე, ტყუობაზე, უცხოელთა პატონობაზე. მათ იწინასწარმეტყველეს, რომ ღმრთი გამოგზავნის ღვლამიწაზე მესიას — ქრისტეს — მხსნელს.

კარტიკონი — მარიამი (თეოდორე)

ხარება

ესაია წინასწარმეტყველი, რომელიც ქრისტეს დაბადებამდე შეიღისა წლით ადრე ცხოვრობდა, ამბობდა, რომ მესია-ქრისტე არის ღმერთი, აღმთხიანის სახით, რომ იგი დაიბადება ქალწულისაგან. მოახდეს სასწაულები. ეწამება, მოკვდება კაცობრიობის ცოდვების გამო და აღდგება.

ერთხელ, როდესაც ქალწული მარიამი წინდა წიგნებში კითხულობდა წინასწარმეტყველებას მესიის მოვლენების შესახებ, მას გამოეცხადა ღვთისებან გამოგზავნილი ანგელოზი და უთხრა: „გიბარო-ღეს მადლიანი! ღმერთი შეთანხმდა! კურთხეული ხარ შენ ღვდიათა შორის!“ ანგელოზის გამოცხადებითა და სიტყვებით შემოთავებული მარიამი შეცბუნდა და ღუბა. „ნუ გეშინია, მარიამ!“ — განაგრიბობდა ანგელოზი, — „შენ ამიერიანა ღმერთმა. — შენ შობავ ვაგს და დაარქმევ მას იესოს. იგი იქნება გამოჩინებული და მეს ღმრთისას უწოდებენ მას! მარიამმა ანგელოზს უთხრა: „როგორ შეიძლება ასეთი რამ მოხდეს, მე ხომ ქალწული ვარ?“

ანგელოზმა უპასუხა: „ღმერთისათვის არ არსებობს შეუძლებელი. სული წმინდა კადმოვა შენზე და ამიტომ შენს ვაჟი შეიღეს დაარქმევა მქ ღმრთისა“.

მარიამმა განავრძობ: „მე მსახური ვარ უფლისა! დე, აღსრულდეს შენი სიტყვა!“

ფრა ანგელიკო — ხარება

პირვენი წიგნი

დეპუტატი ქმარი ცოლს მომავალი არჩევნების გამო თავის ეშვეებს უზიარებდა.

— დარწმუნებული ვარ, რომ წვენი პროვიციის ვეფლა პატიონანი ადამიანი შენ მოიგეებს ხმას, — აწუგუა ცოლმა.

— კი, მაგრამ მე ურავლესობისაგან მინდოდა ხმის მიღება.

ქარის ქარი...

სტუმრები რომ წვაიღენ, ცოლმა ქმარს უთხრა, ორი კოვზი დაიკარგაო.

— რომლები?
— აი ისინი, სახტურის იქსებლანდას! შტამპი რომ ქქონდა.

შეივა შემთხვევა

— ხომ არ გქონიათ შემთხვევა, რომ გესმით ხმა, მაგრამ არ იცით საიდან? — ჰკითხა ნევროპათოლოგმა პაციენტს.

— ძალზე ხშირად, კვიმო.
— მძიმე შემთხვევაა! როდის გეშარეთათ ხოლმე?
— როცა ტელეფონით ელაპარაკობ.

ბუღისმა

— მე არ ვამტკიცებ, რომ დელაშენი საჭმელს ცუდად აშხადებს, მაგრამ თანდათან ვხვდები, სადღობის წინ რატომ ღლივლებ ხოლმე, — უთხრა ზეღსიძემ მეუღლეს.

პიკი

— ბატონო მოსამართლე, — შესთავაზა დიასახლისმა თავის სტუმარს, — ქათმის ბულიონიც გასრჯეო.
— გმადლობთ, — მიუგო მოსამართლემ, — მე უკვე გახველითა და მიმანინა, რომ ქათამმა დაამტკიცა თავისი სრული აღიბი.

დაკვირვებალი გიჟნა

პატარა ბობი ბუზრის წინ კატას ეთამაშებოდა. კატა აკრებუნდა. ბობუნამ კარგა ხანს უცქირა, შერე კურზე ზელი წაავლო და ბუზრიდან მოშორებით გადაათრია.

— რას შერევი? — აღტუქსა დედამ. — კატის წვალება არ შეიძლება.
— კი არ ვწავალებ, უკვე აზულა და იცხლს მოვიცოდა.

უხსნოური იჯამოური

პირდაპირი

პატარა კლავისი ღრუზღვნიდან გეპიასთან ჩავიდა სოფელში.

— ნეტავი შამალს რა დეშართა, უკვე სამი დღეა არ დაუყოლია, — დაიჩივლა ბებიაში.

— იქნებ მომართვა დაეგინუნდა? — კითხა შვილიშვილმა.

გაეგებრება

— ბევრჯერ ვეადე, მაგრამ პაპიროსს ვერ გადაეკრევი, — დაიჩივლა თავგამოღებულმა თამბაქოს შწვეულმა.

— აბა ერთი კამფეტი სყადლო, — ურჩიებს მას.

— ვადა, მაგრამ იცხლს არ ვეცდება.

გერმანულიდან თარგმანა
შოტა აშირანაშვილი

**სამსი —
პატივსივლი ხილი?**

სოლქმრობა ადვილი როდია

არიული და მრავალფეროვანია ცოლქმროლი ურთიერთობა ჩვენს დროში. საუკუნეობით ჩამოყალიბებულ ურთიერთობის სტერეოტიპში ბევრი სირთულე შექმნა ქალის საზოგადოებრივი მფლობელობის მკვეთრად შეცვლამ, — ქალმა მიადგინა კვირისთვის დამოუკიდებლობა, ამაღლდა მისი საერთო კულტურული დონე და როლი საზოგადოებაში, რამაც განაპირობა მისი როლი ინფორმაციის და პრეტენზიების სფერო და ადრე დაკანონებული ცოლქმროლი ურთიერთობის სახეცვლა. განადა შეუღლება შორის ურთიერთშეთავსების პრობლემა.

სხვადასხვა ქვეყანაში შეუღლება ურთიერთშეთავსების მიღწევა თუქვა სხვადასხვა ფორმით ხდება, მაგრამ ძირითადი მაინც შემდეგ ფაქტორთა ერთობლიობაა: ფიზიკური, მატერიალური, სოციალური, კულტურული, ხეყსუალური და ფსიქოლოგიური.

ფიზიკური ფაქტორი: ვარჯენობა ორი ადამიანის ურთიერი სიმამათა-ანტიპათიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პირობაა. აქ ვეკლავფერს აქვს მნიშვნელობა — სახეს, მიჰიას, ხმის ტემბრს, სხეულის აღნაგობას, მიხრა-მიხრას, მანკერებს, ჩაქმის სტილს, პიტივიტურ მფლობელობას და პიროვნების სპეციფიკურ ხუნსაკი.

ვარჯენობა უშუალოდ მონაწილეობს ხეყსუალური ურთიერთობის ჩამოყალიბებაში.

ვარჯენობის ხეყსუალური როლი განსაკუთრებით გამოხატულია ახალგაზრდობში, შემდგომში კი იზრდება სხვა ფაქტორების რაოდენობით.

ზოგჯერ შეუღლება შეთავსებისა და ოჯახის სტაბილურობისათვის მატერიალურ ფაქტორს ვადაწვევტი მნიშვნელობა აქვს. იგი ხშირად ღრმა კონფლიქტების მიზეზი ხდება, მაგრამ ოჯახის მატერიალური კვიოდლეობაც შედარებითია, იგი დამოუკიდებელია შეუღლება პრეტენზიებზე.

სოციალური ფაქტორი: ხშირად ერთ-ერთი შეუღლის სოციალურად მაღალ სფეროებზე ასეუა და ამ მხრივ ოჯახში წონასწორობის დარღვევა ვარყოფილად მოქმედებს ცოლქმრის ხეყსუალურ ურთიერთობაზე.

კულტურული ფაქტორი: დადებითი როლი განსაკუთრებით მაშინ მქონდება, როდესაც წვეილა ინტერესები და მოთხოვნილებები (კულტურულ სფეროში) ერთნაირი ან მხავავია. თუ ინტერესები და მოსწრაფებები მკვეთრად არის განსხვავებული, მაშინ მათ უნდა ეყადონ მათებნიშ შეყხების

არდენი „რომში და უაღრიბა“

რამე წერტილი, ან ვიდრეს შემოქმედებაში, ანგარიში მაინც ვარწონ სკრომანსის ინტერესებს. წინააღმდეგ შემთხვევაში კულტურულ დინება მკვეთრი სხვაობა შესაძლოა ძალზე ხელისშემშლელი აღმოჩნდეს შეუღლება ურთიერთშეთავსებისათვის.

სემისუალური ფაქტორი: იგი ითვალისწინებს შეუღლება პირად მოთხოვნილებებს ხეყსუალურ ურთიერთობაში, მათ წარმოადგენს ინტიმური ცხოვრების შესახებ და ურთიერთსასაქუო ქვეყის გამოყენებას ამ მოთხოვნილებათა და წარმოდგენათა შესამართხად.

ხეყსუალური ურთიერთობა შეუღლება სოციალურის მამილზე იყვლება ასაკისა და ვანრთობის მიხედვით.

მამაკაცისა და ქალის ხეყსუალობის ხარისხობრივი განსხვავება ერთმანეთისაგან იმას ნიშნავს, რომ ნორმალური ხეყსუალობის შემთხვევაში მამაკაცის ხეყსუალური აქტივობა დაახლოებით ოცდაათი წლის შემდეგ ვრთავარჯენებისაგან (ხეტეროტიპიზმისაკენ) ინწრაფვის, ხოლო ქალისა მრავალფეროვნებისაკენ. არის სხვა სახის განსხვავებაც ქალისა და მამაკაცის ხეყსუალობის შორის, რომელიც ცალკე განიხილავს მომხივე.

ფსიქოლოგიური ფაქტორი (შეუღლება შორის ურთიერთგანწყობა, ნებისყოფა, მათი განცდები, აზრები, სურვილები, ურთიერთსიყვარული, ქცევა, სივარული, სოქუალი, ილზუიები...): აქ განსათვალისწინებელია შემოინამოთვლილ ფაქტორთა პარმიონული შერწყმა თითოეული შეუღლის ინდივიდუალურ-პიროვნული და ფსიქო-ფიზიოლოგიურ თავისებურებებთან. ფსიქოლოგიური ფაქტორი ასახავს ვრეველვარ შევადენას, რაც პიროვნებამ განიცადა ხეყსუალობის ჩამოყალიბების პროცესში.

ცოლქმროლი ურთიერთობა ხშირ შემთხვევაში აღნახავს სირთულეებითა და წინააღმდეგობებით, რასაც ზოგჯერ თან ახლავს იმედების ვაცრუება, უმარისობის ვრმობა, მუღბივად რაღაცის მიება, ფსიქო-ემოციური დამახულობა, რომლებიც უნდა დატვილით ურთიერთგაგებობა, ერთმანეთის ვარყოფითი და დადებითი თვისებების შეყხებით, თითოეული მხარე ვრეველვარ მსხვერპლის ვაღლებით და მხარეებით, რაც ავიცლებულია ოჯახის შესანარჩუნებლად და ერთმანეთის საყვიოდლეოვ.

**დავით როზამიძე,
ქიმი-ხეყსუალუა**

**სამსი —
პატივსივლი ხილი?**

ამ რბრის დაფუძნება ერთნული ხელისა და ერთხმადობის გამოვლენებამ, დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლამ განაპირობა. დღეც ემის, როდესაც ზოგა სიერბ-სიერბი უნდა შეეცნოს წვენი საამა-ო ისტორიული წარსული, ვიფი და კულტურა, შე-კრბო, კავიციბორი და მოძადა თათბებს გადგე-ცდ, რათა ერთი ძალიანობა არ დაარდებ და თათბ-ის დამკავშირებელი ჯაჭვი არ გენდეს. ბერველი სდის ვიფი ათასწლეულებს თითქმის შენებათან, სწრაფ, გარე სამართიან, ერთმანეთთან, მუბოლ-სდებით ერთმანეთში მატერიული და სული-ეო კულტურის მრავალი მატერიატი დაგვიდა, რი-ბეობაც კვალ რიფა მუცხერული გააჩნებლი.

ამ შემთხვევაში მკითხველს ფასდაუდებელი სამსხუ-რის განკე შეუძლია შეძლებისდაგვარად მოკუთხონის ცნობილეთი ვიფი-ცხოვრების, მუერნების, შრომი-თა წვეების, წეს-ჩვეულებების, სახალხრ-რეღვიგური დღესწერულების, ტაბირება-კრძალებების, ზრდილი-ბის და ქვევის წესები, ქალის მატერიცების, სახალ-ხო კლანობის, საცხოვრებელი და საძურერეო ნაგე-ბობების, ტრანსპორტის, ტრანსპორტის, საძეაუების, კლამატება-საქვიების ხალხურ სასულებობა შესახებ, ის, რაც წვენი თათბისთვის წვეულებრივი იყო, დღეს არჩვეულებრივი გახდა. და ეს მიხდა სულ 40-50

**სუ დაპარებაში
მუცხერული
შეხვედრა**

წლის მანძილზე ძველად წვენი ქალები წვილს სულ სხვა წესით ზრდიდნენ, ახლა კი სხვაგვარად ზრდიან. ახეუ თათბის ხელსაძეგზე, გამოყენებით ხელუენებასა და შინაჩვეულებას...

წვენი ისტორიის ერთ-ერთი ძირველი გამოუმბურა დავწლობილი მუცხერია, პრავიზორი სობხ მუერლი-ბი და რაზდნობე უმბარავილი კტიული მუცხერეღვი-ბა, რედაქციის „კლდობობა“ უმბარავიების ნიში დამ-ბაძობის, ნიში ადამკულიძობის და სხვათა წერბილებს, თბილს მკითხველი ახალ რბრისკა ვერადღებს არ მუცხერებს.

სულელს სამოძენებო დაბეჭდვას ისტორიულ-კონი-ტრაციული ხასიათის წერბილებს, რომლებიც მუცხე-ბა საერთოდ ვიფიერ გამოვლენილი ტრადიციის, მოეღე-ბის, ფიქტის, წვევის, დღესწერის, მუცლიცის, ში-წამობმუცხერის, პოსიკალური ფილმობის, ხალხური მუერნობის მატერიალების და სხვა-საქობების, აინ-ლისტ გამოცემბის ხალხური ცოდნის და სხვა საქობების, მასალა საქობაგად „სარბრერესი უნდა იყოს 3-4 გვერდის მოცულობით. დაე, მაგალითი ავილი ნუგე-ბო კახიბობის „ბრბობისა“ და „ბერბის“ ფერცლები-ღან... მამ ახე, ნუ დაიპარებო ძველს გზას!..

ლიპინ ზრუიქი

მუსლის გალობა

თბილის მოცინებებში პროფ. მოსე კობახიძემ წერს: „ვევლითხის ორ-გობათა დიდი ანბის მუერსრულ მუც-ლის გალობის წესი. ამ რიტუალზე ჩვეუ-რე გვიჩინა ზოგადი წარბობენა. მუტი სიზუსტისათვის უბუბებს აღა-მანებს. გამოყენებო და ცნობები დაგვამბობ: დიდმარბის დაწვებამდე, ერთ შეიღველს ზორციელის კვირა ეწოფობდა. შუმდეიც იყო ვევიღვი-რის კვირა. ზორციელის დამბორება აღინმუნებოდა ზორციელის აღვიბი, ე. ი. ამ დღიდან გახსნილამდე (დღ-ღობამდე) ზორციული აღარ იჭმებო-და.“

ორმბათის იწვებოდა ვევიღვი და სრულდებოდა მუცლის გალობის წესი. საამისოდ ცხებოდა მბობელის კვერბი. ბურიბო ჩვეულებრივი, ზორ-ბალი არ ითვებოდა;.

მუცლის გალობის დღეს, დღითი, ოჯახის წვერბი მარანზე დიადე-ბიღენ. უფობს ქალი სპეციალურ სახედავობისო ვებრბის (გვიბრბა - მვიერ ქვერბს, მასვე დედავობისას მუცსაც უწოდებენ) ახსნიდა რივის (სარტველს), პატარა კობთ (ზრკა) დაზონის ამობუბდა, მვიერ ხელით მბობებლს კვერბს (ნამკვირბ) ათბე-და და ჩერჩულით წარბობუბობდა: „დედავობისო ან (უწოდო, ჩვერბო), დაწვიმდე ზორციელში ჩაწვილი ცოდვებისაგან, ნუ მიკალიბენ (მი-მიხუე) დღვერილი სისხლის სანაე-

კლის, დავლულ-მიკაულისათვის ნუ წამწებდ. ამის შუმდეე მობეცაო მუ-ბობლას კვერბს მუცლის კრბე შეი-ბუნდა და სამეზის წვილს ირველე შემობელებდა (ბაემეს დედა უსრუ-ლებდა ამ წვეს), ღვიბის მოსკამდა, ჩამობარებდა სახისს და ოჯახის თითოეული წვერი ამ წვეს შესარე-ლებდა, თანაც ზოგი ჩაურთავდა: დე-დავობისო (დედავობისე), ჩვენი, ნათესავების და მოგვარებების (მოკე-თეების) ოჯახის ვევა სულერი (წვერი) კარგად ამოეეო.“

შუმდეე დედაქალს მიქირდა სახლ-ში უფბარბიდან ამბობულა (ამბო-რველი) დღით ღვიბი, მას კვირბზე დედაგმა, დახსამდა, თითონი მოს-ეამდა და სხვებსაც მოსმევიბუნდა, საღვდავობისო პერს ისევე სამეზის შემობელებდენ წველზე და აქავე შემობელებულ სალოცვე სიტვევის გაიმბორებდენ...“

ეს ღვიბი სადამბიდე ისე უნდა შეს-მულიყო, რომ არავი დამბორავიყო. ასევე ზღებოდა, რადგან მანინელი ოჯახების უმთავრესად მრავალწვერბია ის იყო. საღვდავობისო უფბარბი კი დაახლოებით 8 ლიტრი ჩაიღობდა. ქვერბუნელი მასწავლებლის ბიბინა გუბიბობის წერილობითი ცნო-ბით, საღვდავობისო „ჭურბო ოთბი მბინკა (მანიკე) ღვიბი ჩაიღობდა; მანიკა დაახლოებით ორ ლიტრს იტვე-და.“

იგივე მასწავლებელი და მისი კო-ლეგა ივანე (საბოთი) დენტრი იმბო-რებზე მამების სიტვევის: „დედავობისას სული აუღებოდა ოჯახის უფრ-ის ღვიბი უნდა მოზახვ; პირვე-ლი თითონი დაილოცებოდა, მამა-კაცს ამ უწრზე ხელის მუებზე კერ-ძალბებოდა; ეს ღვიბი ვევიღვიბის ორ-მბათის უნდა შესმულიყო.“

ზოგიერთთა ცნობით საღვდავობისო ქვერბს უმთავრესად შობა დღითი მოზბიღენ ზობდე. შობის დღას ღვთისმშობელს შესობიღენენ, წლის განმავლობაში მუცელი არ აგეტკიე-ლებო.

არ არის ზუბტი აბიღონ წვილბის კატეგორიული სიტვება: „ქალს ვერბობულბო მარანზე მისვლა და ვერბიღენ ღვიბს ამბობა“. სწორედ ქალი ხილდა ქვერბს და დედავობისო-ბის წვეს უბედავობს.

მვირეც, იმვე ვტობს მუცლის სა-ლოცველ წარბიღებელი აქვს მეორე-დი წესი. იგი ამ რიტუალს უკე-მბრებს არა დღით მარბის დასამეზის (ვევიღვიბის ორმბათის), არამედ მვი-ერ მამების დახასრულს, მრავაწობისა და მას მვიერ დღეს - შობას.

შემიღება, აღრე მუცლის ტკივილის ღვებო ცალკე შობა დღითი სრულ-დებოდა, მუცელს გალობის კო - ვევიღვიბის დღეს, ე. ი. ეს ორი წესი გვირბობინდა.

იოსებ მხვარელიძე

მედიკალიზაცია

მარცხნიდან — ლენა არკოლის ასული შერვაშიძე, მერი არკოლის ასული შერვაშიძე, ვაგუშა ერისთავი (მერის შუღლზე), საზა მხეიძე (მერის მამიაშვილი).

● მერი შერვაშიძე-ერისთავი

1921 წელს, ბოლშევიკების სისხლიანი შემოსევის დროს ალექსანდრეს ტრაპიზონიდან გემი გამოუგზავნეს. იგი ოჯახითურთ სამშობლოს ტოვებს (ოჯახის წევრებს შორის პატარა მარინეც იყო). მაგრამ ექვსი თვის შემდეგ უკან ბრუნდებიან. სახლი გააპარტახებული ხვდებიან.

1924 წელს მთავრობა დაქვრას უპირებდა ალექსანდრეს, მაგრამ პორტის მუშებმა გაფიცვის მუქარით გადაარჩინეს. 80 წლის მოზრეც ბოლშევიკებმა სიხურში ცხოვრება მინც აუკრძალეს. დაეწეუებული იყო ამაგიც, ვაქცინაცი, ვიროსიც, სიკეთიც...

...ღვინეში ვერა, — განარბობს მარინე მხეიძე, — ივანე და ტერუზია შერვაშიძეების ქალიშვილი იყო. ხანტერუხისა მიხი სახელის ისტორია. ახალშობილი ხშირად ავადმყოფობდა. გიორგი შერვაშიძეს უთქვამს — მათხოვარს მოანათელინო, ვერა დაარქვით და მორჩებო. მოივანეს ქუნიდან მანანწალა, ჩააცვეს და მოანათელინეს. ბავშვი მალე გამოჯანმრთელდა. ღვინეში ნათლია — მანანწალა იყო, მეს მახსოვს...

1915 წელს ვერა ცოლად გაკევა ალექსანდრე მხეიძეს, პეტერბურგისა და რარტუს უნივერსიტეტებში იურიდიულ და კლინიკურ განათლებამიღებულ ახალგაზრდას.

შვიცარიამი გასტროლების დროს შეეხვდი გრივოლ როპკიძეს, რომელიც მამჩემთან ერთად სწავლობდა, დიღხანს მაკონდებოდა და სოქვა: „სამა ჩემი დიდი შვეობარი იყო. ის იმდროინდელ სტუდენტობაშიც კი გამოირჩეოდა რაინდობით და სისხეტაკით.“

● ვასილ არკოლი შერვაშიძე — შერის მამა.

ვერა ივანეს ასული შჩეგოლევა

მასივს ზამთრის მუდრო საღამოე-
ბი ჩვენი სახლი ბუხარონა და დღის
ნამშობი გიორგი შერვაშიძე მე და
მამაშენს დაგვკავდა და „ეპარადას“
გამძებრებდით. ახვ დაიბადა მისი შე-
სანიწნევი ლექსი „ეპარადა“. მამამ
დაკმადა პოეტი — 1918 წელს მოქ-
ვის ტაძარში, რათა შეესრულებინა მი-
ნის ნატყრა.

მამაშენს შტეტი არ ქავდა, იმდ-
ნად კარგი სპეციალისტი იყო, იმდ-
ნად უფარდა ვეფლის, რომ 1924 წლის
ხოცვა-რეცხვა გადურჩა. 1937 წელს
მამაც წაიყვანეს, რანაირი ბრალდება
აღარ წაუყვანეს...

1943 წელს ალექსანდრე პატი-
რიძიან ხელთ გაუტყველი დაბრუნ-
და. ეს იყო უდიდესი ბედნიერება...

მარინე შხვიძე ვაიჩევებს დღეს,
მამის, მამიძის და გალაკტიონის მუ-
ხისმგერი შერვაშიძის პორტრეტებს,
წერილებს...

გალაკტიონის ლექსი — სევდარუ-
ლისა და ამაღლებული გრძობის სიმ-
ნი, ვეფლისათვის ცნობილია. მაგრამ
ნაკლებად გახმებულულია ის, რომ
მერის ქორცილი მამაჩვენა ვადაზხადა
1918 წელს ქუთაისში. რომ იმ საღა-
მის, ჯვარს იწერდნენ მერი შერვაში-
ძე და გიორგი (ვაგუშა) ერისთავი. მ-
ერი ქორცილის შემდეგ მალე წავიდა
პარიზში, სადაც მისი მეუღლე სამ-
ხელი ნაწილიმ მსახურობდა.

1922 წელს მერი შერვაშიძემ სილა-
მასის პრიზი მიიღო კონსტანტინე-
პოლში. მამაშენი პროკოფი — კურეა-
ლი, სახელმწიფო სათათბირის წევრი
იყო. მერის პეიჯი ირი ტუპისცილი
და — თამარი და ელენე. თამარი ცო-
ლად გაჰყვა პეტრე ზარნეკაოს.

პარიზში, გიორგი ერისთავის სიკ-
ვლის შემდეგ მერის ძალზე გუ-
რავდა. დედაშენი ნინო კარგად ვე-
რავდა. მათ გახსნეს მოღების სატარა
აქტივტი, მერი შემანეკნულ მუშაობდა
და ფრანგებს სილაშისა და გრაციოლი
აიყვანდა. შერვი ვაგუშას შემდეგ ვე-
რა და ვერ ასწო ცხოვრება, ძალზე
უფარდა მჭულე; შემდეგ დამარხა დე-
ბი, დედა, ზრდიდა ლისმეილეს.

ჩვენ მისი ბოლო წერილი 1980
წელს მივიღეთ. გალაკტიონის მუხა
სხორებებს ამთავრებს სიმარტრევი,
მოსიუცებულთა სახლი.

კვიოხვლობთ მერის წერილებს,
რადღეინ სითობი, ხვედა, ეკლესტიკვი-
ლია ჩაქსივილი ვუჟღ ხიტყვაში.
კვიოხვობთ ქალზე, რომელიც პოეზიისა
და სილაშის ეყვადე ძველად იქცე:

ამ წერილებს მერი შერვაშიძე ვე-
ზანიდა ალექსანდრე და ვერა შხვი-
ძეებს.

1956 წელი

ქვირფასო საშა და ვერა!
მიჭირს გადმოცემა იმ სიხარულისა,
რომელიც მარინასთან შევედრამ და
იმის გაგებამ მომხიწა, რომ თქვენთან
ვევლაფერი რიგზეა... საშა, ქვირფასო,
მივიღე შენი წერილი და გული ამი-
წულდა, გჯერა, რომ ბედი გიგვილიძებს
და შევხვდებით...

1959 წელი

ქვირფასო ვერა!
ვერ გაღმოდეწე წერილობით იმ სი-
ხარულს, რომელსაც განვიცილი, რიცა
შენს არაჩვეულებრივ ნათესაურ წე-
რილებს ვეძებულობ, ბედნიერი ვარ,
რომ შენი ქალიშვილები იღბალიანად
დათხოვდნენ, საწმუხაროდ, ჩვენმა
ღისმეილებმა ვერ მომიხიწეს სიხარუ-
ლი თავიანთი ქორწინებით. კოტიკოს
ვაგუშა 19 წელსამ შვიროთი 16 წლის
ვაიყო. მათ ვაფი ვევათ, ვერ სწავლა
არ დაუშთავრებით და კოტიკოს მათი
რჩენა უხვდა.

ნატყმა გერმანული ინიერის ცოლი
იყო, საწმუხაროდ, დაქვრივდა და ვაგ-
თან ერთად ძალიან უჭირს. ნინოც წე-
სიერი რუხის ცოლია, მაგრამ არც ის
არის დასიხიწებელი. მე ვევიქრობ, რომ
სამშობლოში დარჩენის შემთხვევაში
ჩვენ უფრო ბედნიერი ვიქნებოდით...

1968 წელი

...თუქცა ბეღმა დაგვაშობა მრავალი
წლით, მწელია გავმოცეოთ, როგორ
მივჯიხაროთ ვევილინ და როგორ ენატ-
რებით ჩემს სულს თქვენ და ჩემი სამ-
შობლო. აქ ჩემთვის ვევლაფერი უც-
ხია — ხალხი, ქვეყნები და კოტიკო
რომ არა, დღისინის დაბრუნებული
ვიქნებოდით თქვენთან...

მარინე შხვიძე შეხვდა მერი შერვა-
შიძეს საფრანგეთში ანსამბლის ვას-
ტრალიების დროს. ლამაზი ქალი ამავ-
ყად ამბობდა, რომ არასდროს ვევი-
ლა ვევიანტები. შეხვდა გრავოლი რი-
ბაქიქესაც, რომელმაც ჩრეყინავალ რე-
ცენზია დაწერა ქართული ცეკვის ფე-
ნიმენტზე, ქართული ბენის ჯალისხურ
გაითოვინებაზე; შვის შეიღების სიმ-
ლიერზე...

...დადეგ ღრო და ჩვენე ვევიქმ სამ-
შობლოს მონატრებობი დაჭროლ შვის
შეიღებს — ბელის ეკულმარობითი
სხვადასხვა ქვეყნებში მიმოფრტეული.

ი ა მუხარანელი-ბატარბიძისი,
ო ლლა დამიანი

ტარუხია შერვაშიძე —
(ვერაშს დედა)

გიორგი ვაშაძე გიორგილის ძე
შერვაშიძე (ვერაშს მამა)

მამაკაცი სამზარეულოში

მის გვერდი უსაოულო უნდა წააკითხოთ კაცებს. მაგრამ თუ თქვენი ბუნებრივი ქალაქი გურჩილის სათითოებზე არ ეყარება ამ გვერდზე გადასული „საქართველოს ქალი“ ფოტოშილად შეატყობთ „ლელოსა“ და „ქართულ ფეხბურთს“ შორის. თავად კი მზირული ლილინით განგრძობთ სადილის კეთებას. თითქოს ამასვე სასიამოვნო საქმიანობა ქვეყნად არ არსებობდეს. დარწმუნებული ბრძანდებილიყავით. ჩვენი ქურხალის რამდენიმე ნომრის გაკნობის შემდეგ, სადაც რეგულარულად დაგეგმავდით ხაზგვეთებს ბუნებრივი მუსიკოსის (კულინარია — მისი პოზიცია) კ. სა-

რალიევის წიგნიდან „მამაკაცი სამზარეულოში“ ერთ მშვენიერ დღეს თქვენი მუდმივი დოკაბიწებს სხელოებს და სამსახურიდან დაბრუნებულს სასიამოვნო სიურპრიზი გელით... მერცხა. რა გამორჩეული გემრიელია მათი ხელით მომზადებული სადილი. მარტოხელა მამაკაცებისთვის ამხელა რეკლამას აღარ გავაყვითებთ. რადგან მათთვის სწორედ რომ მისწრება იქნება „საქართველოს ქალის“ ყველა ის ნომერი, სადაც გემრიელი და ყუთიანი „მამაკაცი“ კრძახის დამზადების მოკლე და მარტივი რეცეპტები დაინიჭდება. მამ ასე, სურვილის გაწყობას ეწევიან ცოცხალი სულიერული.

გინინა ყვინისა და კვინის კვინისა

მასალა: 3 კვერცი, 50 გრამი ბრინჯი, 1 სუფრის კოვზი მზესუმზირის ზეთი.
 მაგრად მოხარული კვერცი გაუცქვენი, წერილად დაკერი, აუკრი ბრინჯში და აქამდე თქვეფვი ჩანკელით, ხანამ კრემსებარ მასას არ მიიღებთ. თქვეფვისას თანდათანობით უმატებთ ზეთი. ბოლოს მოაყარეთ წინაა გემონების მიხედვით.

მონაკვენი კვინის ბაიონეში

მასალა: 3 კვერცი, 1/2 ჯილა მაციონე, მარილი, წინაა.
 კვერცი ხარშეთ ათი წუთი. გაუცქვენი, შუახე გაჭერი, დასწვეთ თუქმზე გულებით ზემოთ, მოაყარეთ მარილი, დანით გაღაუხვით მაციონე და მოაყარეთ წინაა გემონების მიხედვით. კვერდით მოუღებოხარშეთ, კიტრის ან კამიდგრის ნაჭრებში.

სოკო ლორით

მასალა: 400 გრ სტერილიზებული სოკო, 100 გრ. ლორი, მზესუმზირის ზეთი, მარილი, ღმინი, ცოტა დაფქული წინაა.
 სოკო და ლორი მის დაფხვ წერილად დაჭერი, მოაყარეთ შესაფერი ჭურჭელზე, მოაყარეთ მარილი, მოახხვით ზეთი და ღმინის წვენი, მოაყარეთ წინაა გემონების მიხედვით და კარგად აურიეთ.

საქონის გინინს კვინისა

მასალა: 300 გრ ძროხის ტვინი, 1 სუფრის კოვზი მზესუმზირის ზეთი, ერთი მწიკვი მარილი, ერთი სუფრის კოვზი მარილი.
 ტვინი გარეცხეთ და 6-7 წუთი ხარშეთ მარილან წყალში. ამოიღეთ კვინიდან, დაღეთ ხაწურზე და წყალი სულ რომ ჩაიწურება, მოაყარეთ მარილი, დაახხვით ზეთი და ათქვიფეთ (შეიძლება კოვზით ან ჩანკელით).

მწვანე ბარდა ბაიონეში

მასალა: 500 გრ. მწვანე ბარდა, 1/2 ჯილა მაციონე, ერთი თავი ნიორი, ერთსახეარი კოვზი მარილი.
 მწვანე ბარდა დარბილვამდე ხარშეთ ერთ ლიტრ მარილან წყალში, შემდეგ გაღმთარეთ ტაფაზე, ზევიდან ჩაის ტილი ან თეთრი ქაღალდი დაა-

ფარეთ. გაცივებულ ბარდას კანი გააცალეთ, მაციონეში აურიეთ მარილი და დანახვით ნიორი და მიღებული მასა მარგალს მოახხვით, კარგად აურიეთ და შესაფერის ჭურჭელზე მოათქვებული მიიტანეთ სუფრაზე.

რედაქციის მისამართი:
 860008, ქ. თბილისი,
 8, კოსტავის ქ. № 14

ტელეფონები:
 99-98-71;
 99-71-08

მასალები გაიცემა ახაწეობად 17.04.91 წ. ეურნალი ზელმწერილია დასაბუქლად 20.08.91 წ. ქაღალდის ზომა 80 x 90/ს. ფიზიკური ნაბუქლი ფურცელი 8. სააღრიცხვო-საგამომცემლო თბახი ნ.წ. ტ. რაი 95.000. შეჯ. 822.

საქართველოს რესპუბლიკის
უზენაესი საბჭოს
მრავალთვიური
საზოგადოებრივი-
კულტიურული და
მხატვრულ-
ლიტერატურული
ბიულენი

თემატიკური რედაქტორი
ბრძოლა მგელაძე

საზოგადოებრივი მოღვაწე:

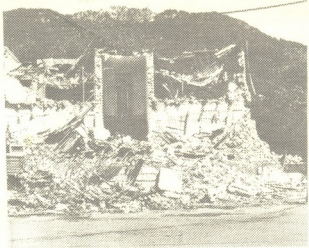
- ლია ანდრუაშვილი.
- ნაი თარგამაძე.
- ბიბი თომაძე.
- ლია კახაბაძე
(საბუნებისმეტყველო მდიანი).
- ნაი კილასონია.
- ნუსა კიკელიძე.
- ნაზ მოლოძაძე.
- ბნაია ნაჩორაძე
(მხატვრული რედაქტორი).
- ნინო კომუნიკაციონი.
- ნინო ჯანაშიანი.
- ნინო ჯანაშიანი.

მედიკალიური ნაწილი ბეჭდის

- ბარბაქაძის პირველი ბიბლიოთეკა —
ნაძა სოხაძე უნივერსიტეტი. ნაძაბაძე
ბიბლიოთეკა. ბიბლიოთეკა — უნივერსიტეტი.
ბიბლიოთეკა — უნივერსიტეტი. ბიბლიოთეკა —
ბიბლიოთეკა — უნივერსიტეტი. ბიბლიოთეკა —
ბიბლიოთეკა — უნივერსიტეტი.

უზენაესი საბჭოს 1925 წლის

საქართველოს მრავალ-გვარობის გამო-
ცემის „საქართველო“ მ. კვიციანი ქ. 14

დაზარალებული უბანი

და გინც ღვივის იმედი...

1991 წლის 29 აპრილი, 13 საათი
და 13 წუთი... ეს კვირის რიცხვი შავი
ჩაიწერება წყნარ მტკიანურად. დამანგრეველმა
მიწისძვრამ შეხსნა საქართველო. რიბტირის
უკანა მან 7,2 ბალ მიადნია, ამერიკელი
სეისმოლოგების აზრით, იგი უფრო ძლიერი
იყო, ვიდრე სომხეთის და საფრანგეთის
ში მოხდარი მიწისძვრა.

გამგინებებულმა სტიქიამ დავენიგრა
რაბა, იმერეთი, ისედაც გაუგონარი უსამარ-
ტლობით შეძრული სამხარბლო, ქვესწელში
ჩაივლია ათობით სიცოცხლე, უსახლკაროდ
დატოვა ათასობით ადამიანი. მიწამ ჩაეღაპა
ოცოკოლიანი სოფელი ხახოთი, დაანგრა
სახტურს, ჭიათურის, იონის და ამბროლა-
რის რაიონების მრავალი სოფელი.

შოლი საქართველო ფეხზე დადგა სტი-
ქით დაზარალებულია დასახმარებლად. ვე-
ლა კუბით და მოიან — ტენიით, ცოცხა-
ლი ძალით კარგებით, მდილიმებებით, პრო-
დუქტებით. მოხილბულია ექიმთა ბრიგა-
დები, უიხსნა სპეციალური სახანკო ანგა-
რიშები, სადაც თავიან დაზარალებს რი-
ცავეს საწარმო-დანესებულებები, საზო-
გადოებრივი ორგანიზაციები, მოქალაქენი.
ერთ-ერთი პირველები მოვიდნენ სომეხი
მეგობრები, რომლებმაც თავი თავზე გამო-
ცალეს მიწისძვრის დამანგრეველი და მე-
გობრობის გადამრჩენელი ძალა. მოიან სხვა
რესპუბლიკებიდან, უცხოეთიდან. ქუბანიტა-
რული დახმარება აღმოვენიგნენ თურქეთიდან,

ბელარუსიდან, გერმანიიდან, ინგლისიდან, ავსტრია-
იდან, იაპონიიდან.

დიდი თანაგრძობის მადლი — ძალასა და
იმედს გვაძლეს.
და მორსაც გაუძლეს მრავალჭირადანა-
ხალი ქართველი ხალხი, სიცოცხლე გრძელ-
დება...

ქუთაისის №1 სამშობიარო სახლში, სა-
დაც სახტურისა და ჭიათურის რაიონებიდან
გადმოიყვანეს 17 მელოკი: და 3 ორულა-
ქალი, ორი ვაჟი და ორი ქალი დაიბადა.
სამშობიაროს შთავარი ექიმი ბატონი რი-
ლანდ ეკვრანაძე, შოლი კოლექტივი განსა-
კურებულ მზრუნველობას იჩენენ მათ მი-
მართ, სიბოხსა და სიყვარულს უმურვე-
ლად უწილადებენ. გადარწმუნა ქვე-
მატიარაღრად დაუბმარნ ახალგაზრდა
დედას, შეიფაროს, ხანამ ამის აუცილებლი-
ბა იქნება.

დღობის სიხარული გადაატანინებს ამ
განსაცდელს მანა მიწაძეს, ნანა დეკანი-
ძეს, მანანა ნოზაძეს, ფატი სამხარაძეს, ნარ-
კოზა ჯაჯანიძეს, ლია ცხადაძეს, ლაშვარა
დურბელაშვილს, გულნაზ მოხეშვილს. ახა-
რებს მათი ნაგრაბი, უბედურების გამს სიხა-
რულად მოუვლილი.

გავიდა ავბედითი აპრილი. დადგა მისი,
კვლავ დღეობის იმედი საქართველოში.

თემატიკური რედაქტორი

ჩვენი უურალოს პატარა კოლექტივმა ორი თვის მანეთი
გადარჩევა სტიქიით დაზარალებულთა დახმარების ფონდში.

688/86

საქართველოს
არქივი

